

309314 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

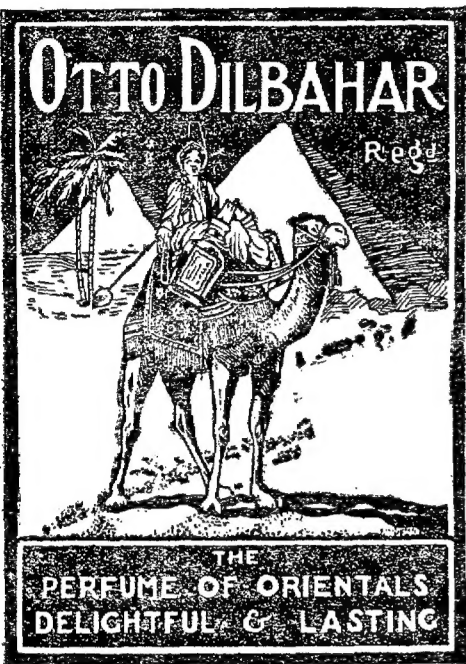
జెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 4 వ తేది సోమవారము

No: 26

నంపుటము. క.

పీఠిక నామ సంవత్సర పౌష మాస బహుళ అష్టమి ర.

నంచిక ౨౬



మిక్కిలి మనోహరముగ సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు యిది కనుకనది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పముగాని, సాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయఁగల కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని రిండుపులు చిలుకరించినచో, మరోగ్రహము
సువాసన నిష్పలమగును.
ఈ కింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
బిన్నపైజా (అర (డాం) సీసా 1-8 రు 0-8-0
మధ్యరకము పైజా 1-4 " " 0-12-0
పూర్వపైజా 2 " " 1-4-0
పెద్దపైజా 4 " లేక 1/2 టోన్సు " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
[పల్లెల, బట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, కాము కొనునపుడు సీసాపైన
ను, కాల్పుపైన ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినచో అజాకిమర్త్యులగు సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోస్ట్ పంపుట ఆర్డర్ ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్నామసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-8 రు 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల కొర
బోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
[చతుర్ముఖ నుండదగినది.



సనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
వీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫ్రంకోర్డ్, హంకాయ,
6, రంజిపల్లె రోడ్, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడికా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అనంతరపు రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
గండ్లను, ప్రాతకోవ్వలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్షుణ్ణ కారిణి (కీరి)

బహువిధసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. వీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును, కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుద్ధిపరచును. శరీరాకోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టోన్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తిరురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No 2 BOMBAY.

ఏక టాపాలిపి ప్రశంస

అది కెప్పలకంటి అపూర్వ విశిష్టత.

రూ 0-4-0 పోస్ట్ జి అధికము.

అంధుని కళాకార్యమును, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంధు నర్వకశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

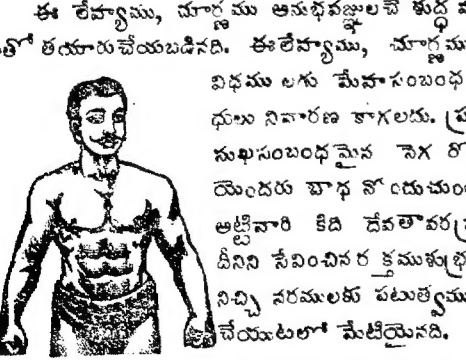
ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రాయబడినది. రూ 0-4-0 పోస్ట్ జి ప్రత్యేకము.

అంధుని కళాకార్యమును, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత మార్గము.



ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే కుద్ధ వనమూలిక
లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ
విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యా
ధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున
సుఖసంబంధమైన నెగ రోగములచే
యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు.
అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము.
దీనిని సేవించినర క్తముశుభ్రమై, పుష్టి
నిచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగ
జేయుటలో మేటియైనది.
దీనిని శ్రీలు, పురుషులు, ఆందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల పెట్టు 2-8-0
24 దినములు సేవించగల పెట్టు 1-8-0
1 పెట్టుకు పోస్ట్ జి 0-4-0. 2 పెట్టు కొనువారలకు పోస్ట్ జి
ఇసాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమెట్టి వీధి, సామకాపురపేట, మదరాసు.

తెలుగు గ్రంథములు

నవలలు:— 1. అమృతకల్పి 1-4-0, 2. మంజుమతి 0-10-0,
3. జగన్మోహిని 0-8-0, 4. ఇందిరావసుంధరము 0-8-0,
5. రంగరాజు 0-12-0, 6. కళావతి 0-12-0.
దీనితరతమములు:— 1. రామకీర్తనామి ఎం. పి. 0-8-0,
2. నివేదితసోదరి 0-8-0, 3. గోఖలే 0-8-0, 4. రాణదేవి 0-8-0,
5. హర్షింజ్జిప్రభువు 0-8-0, 6. విదవ జార్జి చక్రవర్తి 0-8-0.
అన్ని తెలుగు గ్రంథములు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి
పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించెదము. (982-409)
ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన
తెలుగు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, పి. పి. ఎం. పి. పి. ఎం.
(945-887) మేనేజరు.

కుంకుమ పువ్వు



స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మానవదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాకడెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
(52) 21, హమ్మం పి, బొంబాయి.

K. B. JOSHI & Co,
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the
largest available Hand Pump
on the Market. Very useful
for Shallow Water. Large
capacity to suit small irriga-
tion write for particulars and
prices (537)

ALSO
Hand Pumps for very deeps
wells up to 150 ft; Tank
Pumps of new pattern, ready
in stock. Write at once for
further particulars.



స్వపరిపాలనమునకు ప్రతికూలాత్మే పణము.

మదరాసునుండి వంపబడిన నివేదికము.

సిద్ధియైన ప్రభుత్వముచే ప్రధానమంత్రిగారికి సుసంగబడుట హామీయు రూలు తీర్మానము.

కార్మికసభవారితో సుపసంహరింపబడుట.

లండను, జనవరి 28:— బీసెంటుమ్మగారిని నియమ విరహితముగ విడుదల గావించుటకును, అందు మూలమున స్థానిక ప్రభుత్వములకు గలిగిన పరాభవమును గూర్చి ఆత్మ పించుచు పంపబడిన మదరాసు నివేదికమును ప్రధాన మంత్రిగారికి సిద్ధియైన ప్రభుత్వముచే రహస్యముగ నొసంగబడెను. ప్రధానమంత్రిగారికి అనేక కార్యములు నిర్వహించుటకు వలసిన భారమునుబట్టి, ఈ నివేదికమును తగినరీతిని అందుకొనుటకు వీలుకలిగినది కాదు. కాని, యిం దన్ని తరగతులవారికిని ప్రాతినిధ్యమునుబట్టి గాని నేర్పాటులు గావించబడెను.

ఈ మధ్య జరిగిన కార్మిక సమావేశమున, ఇండో బ్రిటిషు సంఘమువారు భారతదేశమున గల ఆంగ్లోనాథిని గూర్చి అనేకానేకముల చెప్పినందున కార్మికపక్షమువారు హైందవదేశ స్వపరిపాలనాతీర్మానము నుపసంహరించిరి. ఈ సంఘాభ్యుదయగు సిద్ధియైన ప్రభుత్వము హామీయురూలు ఉద్దేశమును ప్రకాశపరచుటకు దోడ్పడక పోవుటయే గాక దేశమున గల అసంఖ్యాకులగు జనులను అల్పసంఖ్యాకుల నిరంకుశ ప్రభుత్వపువారే ఒడ్రోయునని విస్మయము గావించి యున్నారు.

హైద్రాబాద్ కు సంబంధించిన సంవత్సరమునావేళమున నుపాధ్యక్షులగు గార్లినరుగారు హిందూదేశపు స్వపరిపాలనాసమస్యను గూర్చి చర్చించుచు, బ్రిటిషు అధికారమును తొలగింపగల యెట్టి శ్రమత్నములైన నావించునపుడు బాగుగ యోచింపవలెనని ప్రేక్షకులను హెచ్చరించిరి. ఇందునుగూర్చి జరిగిన చర్చయందు బీసెంటు స్వపరిపాలనాంగీకరణమునకు ప్రతికూలాత్మిప్రాయములు వెల్లడియ్యబడి స్వపరిపాలనను హిందూదేశమునకు అనర్హదాయకమను అభిప్రాయము వ్యక్తీకరింపబడినది.

ఈ నివేదిక సంగ్రహము

బీసెంటుమ్మగారు "మదరాసు స్టాండ్డు" పత్రికను గూర్చి "హ్యుఇండియా" పేరితో తత్పత్రికా నిర్వహణము ప్రారంభించి, హిందూదేశమునకు హామీయురూలు లభ్యమగు టకై ప్రజల ప్రయత్నముల గావించు మొదలిడిరి.

సక్రమముగ స్వపరిపాలనా ప్రాప్తికి ఈ నివేదిక మూడు సంతకములు చేసిన మేము ప్రతికూలము గాక పోయినను, తక్షణస్వరాజ్యమునకు మాత్రము విముఖము. తక్షణ స్వరాజ్యమునకు మాడు ఆత్మే పణములు కలవు:—(1) ఈ సమయమున స్వపరిపాలనము సుసంగబడుట, ప్రభుత్వ దోష్టగ సామర్థ్యము నశించును. (2) హామీయురూలు ప్రసాదింపబడియెడల భారత దేశమున విరోధి పీ య ను వర్తకులకు చాల విరోధము కలుగును. ఏలయు, హామీయురూలు వారు ఈ వర్తకుల స్వాధీనమునకు నీ దేశము నకు వచ్చి, దేశముయొక్క దారిద్ర్యస్థితికి కారణభూతులగు చున్నారని ఖండించుచున్నారు. (3) దేశము విద్యా విషయమున చాల వెనుక బడియుండుటచేతను, సాంఘికముగ అల్ప సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణులకు లాభిడి యుండుటవలనను, రాజకీయసభ మినుమండ్రైతే లేకపోవుటవలనను, హిందూదేశమున కిప్పుడు స్వపరిపాలన మొసంగబడినయెడల అసంఖ్యాకులకు సామాన్యము అల్పసంఖ్యాకులకు బ్రాహ్మణుల నిరంకుశాధికారమువారే బడవలసివచ్చును. బీసెంటుమ్మ సామాన్యము నివచునీతియందున్న సమయమున తీవ్రమాందోళనము గావించుటచే నిందు సంతకములు చేసిన వారామె యుద్దయమునకు విముఖులై యున్నారు. ఈమె ప్రభుత్వ ప్రభుత్వోద్దేశ్యగ నిరసమునకు గడంగుచు, అసభికార విరోధి పీయవలను, స్వపరిపాలనా ప్రతికూలమున నిందించుచున్నది. ఈమె యుద్దయ మునీతివలన సాగుచున్నది. ముద్రాధాకాస నానుసరణముగ ప్రభుత్వమువారు చూడవలసినపుడు, అల్పసంఖ్యాకులకు, ఎలలగు, శేషగిరి అయ్యగారు గామప్రాంతముల కొన్ని ప్రాంతములనుబట్టి అసంఖ్యాకుల గలిగించునని అభిప్రాయపడి యున్నారు. కాని, యీ చర్చయు, కొన్ని స్థానిక ప్రభుత్వములు ఈమెను తమ ప్రదేశములలో నడుగిడి ధ్వజానితములు, బీసెంటుమ్మగారిని దెవరెండువారములు

సహకార సంఘములు.

1916-17 వ వత్సరపు రిపోర్టు

1917 వ సంవత్సరము జూను 30 వ తేదితో నంత మైన వత్సరమునందలి సహకార సంఘముల కార్యక్రమము సంక్షిప్తీకరముగ నున్నదని రిపోర్టు పాలకులకు నివేదించిన వ్యత్యాసములను వివరించుకొగలదు. చెన్నైలో యందలి ముఖ్యధనాగారమును రాష్ట్రీయ ధనాగారముగ మార్చివేయుటయు; గంగాము, విశాఖపట్టణము, ఉత్తరాగ్రాటాజిల్లాలందు సెంట్రలు ధనాగారములను సెలకొల్పటయు సంవత్సరమునందలి విశేషాంశములు. గతసారి రిపోర్టు ప్రకటితమైన వత్సరమునందుకంటె ప్రస్తుతపు సంవత్సరమునందు పరపతి సంఘముల సంఖ్య వృద్ధియైనది; పనిపాటలకు వలసిన పెట్టుబడిసామగ్రిని పెరిగినది; నిలువసామగ్రి, భాగములక్రింద చెల్లించి యుండిన సామగ్రినుబట్టి హెచ్చినది. మొత్తముమీద సంఘములన్నియు 1800 నుండి 2,216 కిని, వాని వ్యాపారపు సామగ్రి 169 లక్షనుండి 205 లక్షల రూపాయలకును, భాగములక్రిందను ప్రజలు చెల్లించినసామగ్రి 16.12 లక్షనుండి, 20.49 లక్షల రూపాయలకును, సెంట్రలు ధనాగారములకు విలక్షణమైన సంఘములకు సెంట్రలు ధనాగారములు మున్నగు నవి పెట్టిన పెట్టుబడి, 59.47 లక్షల నుండి 71 లక్షల రూపాయలకును, నిలువ ధనము 8.49 లక్షలనుండి 9.62 లక్షలకును వృద్ధియైనవి. బ్యాంకు లందు ధనాభావము కలుగుటచే సంఘము లడిగినంత పెట్టుబడిని పెట్టలేకపోయినవి. వ్యవసాయసంఘములందు 118, 989 మంది సభ్యులు గలరు. వారి యందు 87, 798 మంది రయితులు, 5, 556 మంది క్రైస్తవులు, 6286 మంది మహమ్మదీయులు, 5628 మంది పంచములు. పంచమసభ్యులు గతవత్సరము కంటె 870 మంది వృద్ధి పొందిరి. సభ్యుల కిచ్చిన సామగ్రి సకాలమునకు వసూలుగాక సహకార సంఘములు తంటాలు పడుచుండును. సహకార సంఘముల యభివృద్ధికి ప్రతిబంధకమును కలిగించు కారణములలో నింతకంటె యనర్హదాయకమైనది చేరులేదు. పరపతి సంఘములకు వసూలుగు సామగ్రిను బట్టి వాని మంచి చెడ్డలను నిర్ణయించుకొనుటకు వీలు కలుగును. గత వత్సరమునందుకంటె రిపోర్టుకు విమర్శించుచున్న కాలమునందు బాకీలందు అసలీఫాయిదాలు యెక్కువగానే వసూలుగుట కుభవమవచ్చును; పాత బాకీలు ను కొంతవరకు నువనూత్ర సంఘముల యభివృద్ధికి దోడ్పడినది. మన రాజధానియందు పది మండలములందు మాత్రమే సెంట్రలు ధనాగారములు లేవు. గోదావరి, మలబారు, దక్షిణాగ్రాటా, అనంతపురము, చిత్తూరు, కడపజిల్లాలందు ధనాగారములను పెట్టుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆ యత్నము లచిరకాల మందే ఫలించిన ఫలించవచ్చును. బల్లారి, కర్నూలు మండలములం దింకను సహకారోద్యమమునకు అనుకూలమైన యుండలేదు. అందువలన నక్కడ ధనాగారములను సెలకొల్పటకు యత్నములు ప్రస్తుతము జరుగుటలేదు. సెల్లూరు తిరునల్వేలి మండలములందు భాగ నిర్ణీతమైన ధనాగారము లిదివరకే యుండుటవలన సెంట్రలు ధనాగారములను సెలకొల్పట కక్కడ గొంత ప్రతికూలము కలుగుచున్నది. సహకార ధనాగారము లెంతవరకు సంఘములకు సంబంధించిన వారి యొద్దనుండి, ధనము నాకర్షించునో దానినిబట్టి వాని

ఆందోళనము తీవ్రతముగనే యుండినది. కావున ఈమె నిర్బంధనాసమున నుంచబడెను. విమోచనమునకై ఆందోళనము జరిగినది. పిమ్మట నీమె విడుదల గావించబడెను.

పిమ్మట సామాన్యకాసనసభలో ఓడ్రయ్యగారు తమ రాష్ట్రమున గల రాజభక్తి నుగడించుచు, యితర రాష్ట్రములలో యుద్ధమున కంకకృషి సలపబడలేదని చెప్పియుండిరి. ఇందుపై రాజప్రతినిధిగా రొసంగిన ఉపన్యాసము ఓడ్రయ్యగారికి మానభంగమును కలిగించెను. ఇందుములమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాధికారముల ననవసరముగ తగ్గింప యత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కావున దేశపరిపాలనా సౌష్టవమునకును, శాంతిని, ఆందోళనావరుల యెడ న్యాయానుసరణముగ వర్తించుటకు నిర్బంధనాసభిని నిధించుటకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి అధికార ముండవలయును. భావికాలమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు తగిన గౌరవమును నిలుపుటకు ఇండియా కార్యదర్శిచే ప్రకటనము గావించు శ్రీచక్రరీ ప్రభుత్వమును. ఈ నివేదికమున సంతకములు చేసినవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సామర్థ్యము వృద్ధియై యుద్దయము విజృంభించుటకు వీలు కలుగును. బ్యాంకులు తమలో దాము అప్పకృత్యమునందు డుటవలనను కొన్నిటియందు నిర్ణీతపుసామగ్రిను బట్టి తక్కువ యగుచుండుట తటస్థించుచున్నది. చెంగల్పట్టు, దక్షిణకనరా బ్యాంకులందు భాగములను సామగ్రి విశేషముగ కావలసి యున్నది. భాగాదాయ ధనమును వృద్ధిచేయుటకు అధికారము యోచించుచున్నారు. తత్సందర్భమున గుంటూరు బ్యాంకు మాపిన యభివృద్ధి సంక్షిప్తీకరము. భాగాదాయము మున్నగు పెట్టుబడి మున్నగు విశేషము వృద్ధి కావచ్చునని రిపోర్టులో అభిప్రాయము. గత జూను 30 వ తేది నాటికి చెన్నై రాజధాని యందు 1898 అనిర్ణీత బాధ్యతా వ్యవసాయ సంఘములను, 9 నిర్ణీత బాధ్యతా సంఘములును కలవు. అగు సంఘముల కిదివర కిచ్చియుండిన నమోదును విమర్శన జరిగిన సంవత్సరమునందు తీసివేసిరి. ఆ వత్సరమునందు 319 క్రొత్తసంఘములు నమోదు కావడియొందెను. అవిగాక 14 సంఘములుకూడవున్నవి. అవి సభ్యులకు అప్పియ్యవు. ధనము చలామణి తగ్గి గత వత్సర మెన్నియో వ్యవసాయ సంఘములు యిట్లుండినవి. వ్యవసాయసంఘములకు ఖర్చుపోను 89018 రూపాయలు మిగిలినవి. వ్యవసాయ సంఘము లిదివరకు చాల అప్పపడిపోయి యుండినవి. అవి ఇప్పుడెప్పుడో కొలుకొనుచున్నవి. వానివలన నింకను 284076 రూపాయలవరకును రావలసియున్నవి. వాని వలన నష్టము కలుగుచుండు యెంతయు నిరుత్సాహముగ నున్న దని రిపోర్టుచే ప్రాయముచున్నారు. వాని విషయమై వారు పూర్తిగ యోచించుచుండిరి. చాల సంఘముల సభ్యులు చెల్లించవలసి యుండిన సామగ్రి (అసలీఫాయిదాలు) రాక బాకీయుండుట తటస్థించుచున్నది. సంఘములు వృద్ధియై పనిపాటలు పెరిగిపోయినను తేనిభోజిబుంది చాలక నిట్టి యనర్థములు కలుగుచున్నవి. వ్యవసాయ సంఘములు సామర్థ్యముగ పనిచేయుటకు నిరంతరము తేనిభోయిండి తీరవలయును. యూనియను తేనిభోజిని గా జరిగినప్పుడు అవి మంచి ఫలితము కలిగి రాగలవు. పరపతి సంఘసభ్యులకు తమ ధర్మములు తెలియంతకాలము తరుద్యమము వ్యాప్తి గాంచుటకు వీలుండదు. కిష్కహజులందు కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలో రైతులకు చాల పెట్టుబడి పెట్టువలసి వచ్చినది. అందువలనను సహజముగ సంఘములు విశేషముగ అప్పియ్యవలసివచ్చినది. కాయధాన్యములు పన్ను చెల్లించవలసిన దినములందు గొప్పగాకపోవుటచే యిందుకు కారణము. వ్యవసాయమునకు సంబంధించినవి 14 సంఘములుకలవు. సరకులను సమర్పింపగలిగి, సమర్థిగ అమ్ము పరినియని నిర్వహించుచున్నవి. అట్టిసంఘములు వృద్ధి పొందుటకు ముందెంతయో వీలుకలదు. ప్రభుత్వమువారి కీసంగతి తెలియును గావున వారియకు తగినశ్రద్ధను వహింప ప్రార్థింతులు. గోదావరిజిల్లాలోని తాళ్ళరేవు వ్యవసాయసంఘము 160 యొకరముల బంజరు భూమిని 11 సంవత్సరములకు కవులుకు పుచ్చుకొని పరపతి పద్ధతుల ననుసరించి సాగుబడి చేయదలచి వది. వ్యవసాయ కాలవారు ను వారికి తోడ్పడుచుండుట సంతోష ప్రదము. గతవత్సరమునందు పంచముల నిలువ్రము స్థాపించినవి 15 సంఘములుగలవు. ఆ వెనుకటి సహకారము కంటె నవి రెండు రెట్లుకువృద్ధియైనవి. ప్రత్యేకకాటకుల యుపయోగాగ్రహము సంఘములను సెలకొల్పట ఆంధ్రదేశమునందు మంచిదేగాని రాసు రాసు వాని వలన యనర్థములు కలుగకుండ జేసికొను మనచుట్ట ఉద్యమాభియానలకు విధానమున వారిని హెచ్చరించుచున్నాము. రాజధాని యందలి ఒక తిరునల్వేలేడియందు గల ప్లాన్రసంఘము తప్పు తక్కిన ప్లాన్రసంఘము లన్నియు నష్టపడిపోయినవి. అందులో గుడివాడలోని సంఘమునకు అధికముగ నష్టము వచ్చియుండెను. కార్యతత్పరత లేకపోవుటయు సభ్యులవిముఖభావము నిందుకు కారణము లని రిపోర్టుచు సూచించిరి. గృహనిర్మాణమునకు యోగ్యుడైన సంఘములకు చతుక: వడ్డీకి సామగ్రి దొరకకపోవుట వలన వాని ప్రయోజనము ప్రజలకు కలుగలేదు. దొరతనమువారు వానికి సామగ్రి పెట్టుబడి పెట్టుటకు వెనుకనుండు ఆలోచించువరకును వాని ప్రయోజనము వృద్ధికాదు. ప్రజలు సహకారోద్యమమునందు చాలయొత్సాహమును చూపుచున్నారని రిపోర్టులో చెప్పబడినది. ప్రజలంత కంటెను యుత్సాహమును చూపుటకు వీలున్నదిగాని లేకపోలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమునకు తెలిపిట్లు అధికారులు గాక ప్రజలు చేయు పనినిబట్టియు విధానోద్యమపు భావినిధిని యుండును. అధికారుల శోకకృణ నుండ నుండినయెడల సహకారోద్యమము వృద్ధి పొందుటకు మన దేశమునందు చాల నశకాళము లున్నవి.

జాతీయవిద్య

II

ఒక విద్యార్థిని మన లిట్లు వ్రాయమన్నాడు :-

స్వదేశ చరిత్రము తెలియని వాడు స్వదేశమునకు పయనమగుట గాఢని ప్రభుత్వమునందు చెప్పితిమి. చరిత్రమే కాక తక్కిన భాష విషయవిద్యయందు గూడ చరిత్రతోడను స్వదేశముతోడను సంబంధము సంఘటనలే తెలుపవలెను.

హిందూదేశము లగు చిన్న బాలకు ఇంగ్లీషు భాషాపఠనాభ్యసనమునందు గ్రీకు, ఇటలీ మొదలగు విదేశీ పూర్వచరిత్ర విషయములనే చెప్పెదరు. అరింటు పర్వతములను, దేవదేవుడగు జియన్ చరిత్రమును, హెర్క్యులిస్ మున్నగు వీరుల ఘోరసంగ్రామముల కథనములను నేర్చుచున్నారే కాని హిందూదేశ సంబంధములగు కథలను, కార్యములను నేర్చుట లేదు. హిందూదేశమున నట్టివి లేవా? లేక కాదు. ఈ దేశ మట్టివానికే మిగుల పేష్టినది. వైకుంఠపర్వతమును, దేవదేవుడగు మహావిష్ణుచరిత్రమును భీమాదివీరుల ఘోరసంగ్రామముల కథనములను లేవాయెనా? ఇన్నియే కాదు. చెప్పనలెన్న ఎన్ని లేవు. ఎన్ని నీతికథలు, మహాకార్యములు అన్యతామృతములు కీర్తనక నిజ దారాపుత్రులను, నిజధనరాసులను, నిజరాజ్యమును గోల్పోయి సకలకష్టముల నంది తుడ కానత్యవాక్యములనుచేతనే మరల వాని నన్నిటిని మరయు నపారమగు కీర్తిధనమును సంపాదించిన సత్యహరిశ్చంద్రుచరిత్రము లేదా? పితృహక్కుపాలనాగమము రాజ్యములయందు చిల్లిగవ్వలు పోనాడి, వైధవమును ద్రోసి వారచీరల ధరించి యశ్వంతిసంతోషముతో ఘోర కనభూములకరిగిన శ్రీరామచంద్రుచరిత్రము లేదా? గొప్పరాజ్యము నెట్లో సంపాదించి యొక్కత్రుటిలో దల్లి తనకీర్తి, నతిపాపముగ దల్లిరి జూచి, రోసి, కాంతారసీమల గాలములు ముచ్చుచున్న యగ్రజానికడకే రాజ్య మప్పగించిన భరతుని చరిత్రము లేదా? అన్నదమ్ములకు తాట రాజ్యమున సా బాలనకు హక్కుగల్గియు ఇహలోకముఖములం దిత్వంతమగు నానలేమి యెట్లా జీవనము గడపుట కైదుగ్రామము లిచ్చిన బాలనను యుద్ధిష్ఠునిచరిత్రము లేదా? కన్నరండి యయ్యు కైవమును ధిక్కరించి తన్నే కొల్లొక మని యడుగు పిరణ్య కళిపునిమాలకుల లొంగక పలుబాముల నందిన ప్రహ్లాదుచరిత్రము లేదా? రాజ్యశంకలమున నెనలేని ప్రహ్లాదేశముం గలుగు శ్రీకృష్ణుచరిత్రము లేదా? ఇక వీరులకును, భక్తులకును లెక్కలేదు. సాధ్యములలో? లెక్కకట్టకు. దయ యితి, చంద్రమతి, ద్రాపది, సీత, సావిత్రి..... ఇంకెందఱు! ఒకరా? ఇద్దఱు! ఇట్లు అనేకులు రాజులు, రారాజులు, మహారాజులు, ప్రభువులును, దానస్థాపకులు, తపోనిస్థాపకులు, ఏకపత్నికరులు, కత్యవాక్యాలనాపకులు, పితృహక్కుపాలనా భరంభులును, రాజ్య శంకలక్షులు, నీతి శాస్త్రజ్ఞులు, రణశాస్త్రజ్ఞులను కావ్యనాటకాలంకార శాస్త్రజ్ఞులను, పత్రికలలో రోమణులు నగు వారి పూత చరిత్రము లెన్ని యున్నను కథలకై పరదేశములకు పోవలె? పురాణేతిహాసము లీ దేశమున గలవా?

ఇన్నియము నితరకర జర్పించుటకు గారణము గలదు. చిన్నపిల్లలకు నూతనజ్ఞాన ముండునని వికసింపజేయవలె నన్న తామెన్నుచు జూడని విషయముల బోధింపగూడదు. ఆంధ్ర దేశజాడగు బాలనకు జి. యస్, హెర్క్యులిస్, అరింటు అను నామములు విన్నవో నని యేవో మొదట తెలిసికొనుటే కష్టమగును. అవి నయలో, పర్వతములో, మహాభారత మగు మృగములో, భూర వనములో, సముద్రతరంగములో తెలియవు. ఈ మాటల నెన్నఁదాతఁడు నినియండఁడు. వీని నుచ్చరించుటకును, జ్ఞానక ముంచుకొనుటకును గొంతకాలము పట్టును. అప్పటికిని "గ్రీకు దేవుని పేరేమి?" యని యుపాధ్యాయుఁడడిగిన తోడనే "అరింటు" అనియు, "జియస్" యేమి యన "దేవనివాసమగు పర్వత"మనియు బాలురు చెప్పుట యసంభవము గాదు. ఇంతకును గ్రీకు పురాణములను, ఎద్దుమొగమువారల కథలను తెలిసికొననవో హిందూబాలనకు గలుగు లాభమేమి? మహావిజ్ఞానమేమి? అని వాని కింటికడ బనికివచ్చునా, లేక జీవయాత్ర గడపుటకు పాపములు గలిగించునా? తన సంఘాచారగంపత్రి తెలియనివారికి పరసంఘాచార సంపత్రియే? నిజదేశమహిమ తెలియని వానికి బరదేశమహిమమే? స్వదేశపు బుర్రాణము లెఱుంగని వానికి పరదేశపు బుర్రాణములే శ్రీమద్భగవద్ గీర్తనము లేనివానికి బరమత గీర్తనజ్ఞానమే? కనుక నిట్టివిద్య చిన్నవారకు విజ్ఞానభాంజంబగుటకు మార్గక బారిని బాతములాపు తెన్నుగల యాంధ్రములకు సొంతమయ్య. ఇదిగాక జాతీయవిద్య నేర్పనవో? రాముడు, సీత, వైకుంఠపర్వతములు, భీముడు, అర్జునుడు, దండకారణ్యములు, వీని గూర్చి నేర్పినవో బాలకులకు

గవ్వముగల్గునా? హిందూదేశమతాచారములు వానికి తెలియకపోవునా? తానినిది బోధపడక పదముల నుచ్చరింప లేక అనేకయపూర్వపదములను మనమునం దిదలేక కష్టపడునా?

ఇంగ్లీషుపాఠములలో నింగ్లాండు దేశపుకథలను ఆదేశకృత బ్రకృతియు దృశ్యము లగుచుండును. ఆరడుగుల యెత్తు గలమంచు, నూర్వరక్తిలేమి, అమితకష్టధార— ఇవన్నియు నిక్కములగునా? ఇది యేదేశము? అని బాలురు వానియఁడు నమ్మక ముంచరు. సముద్రతీరము, ఎండ, సాయంకాలము నందు మెల్లనిపిల్లవాయువులు— వీని గూర్చి నేర్పినవో విద్య యన వారు రోయరు.

అటువారు మగవారును నోకేవోట గలిసి తిరుగుచుండుటయు ప్రభువులు ధర్మపత్ని సమేతులై పూటకూటి యింటికి విలాసాగ్ధ మేతెంచుటయు, రాజదండములు సాధ్య సమేతులగు ప్రభువులును గలిసి మొగముల వికృతరూపములను ధరించి యాడుటయు విన్నవో "ఇది యంతయు నట్టి యాంధ్రము. రాజులేమి! పగటి కేవలముల ధరించు చిచ్చుగాండవలే నాడు లేమి?" అని బాలురు పాఠము లన్న యాంధ్రము లని వాపోవుదురు. రాజుల దర్బారులును, అంతఃపుర సమాచారములును ఉత్పన్నమయ్యుండు రాజు లూరేగుటయును వీనిగూర్చి చెప్పినవో?

ఇట్లునుటవలన వైవి జెప్పిన గంతయు గల్గునునియు, స్వదేశజ్ఞానమే కాని పరదేశజ్ఞానము కూడదనియు మాభవాగ్ధముగాదు. విద్యార్థులకు విజ్ఞానము గల్గింపవలయునన్న తెలిసిన సంఘటన లోలత జెప్పి తెలియనివాని ననంతరము బోధింపవలయును— లోలత తనసంఘాచారములను, తనదేశ చరిత్రమును, పూర్వ పురాణేతిహాసములను జెప్పి యనంతరము పరదేశ సంఘాచారములు, చరిత్రమును, పురాణములను జెప్పినవో దనదేశమున నున్నవాని పరదేశములనున్నవానిని జూచి సరిపోల్చి, యాలించించి తెలిసికొనగలడు.

తరువాత నా బాలుడు నై తరగతులలో జీవనవైకళాశ్రుతముగా వినియనప్ప దేరితి జరుగుచున్నదో చూడవలయును. కృత్తిశాస్త్రము నభ్యసించు నప్పు డాదిత్యార్థి యొన్నఁడు జూడని ఒడుచెట్టు, బిచ్చ మొదలగువాని గూర్చియే చెప్పెదరు. జంతుశాస్త్రమునందు "క్వాలో" "నైటింగేలు" మున్నగు పక్షి జాతులను ముచ్చటలే వచ్చుచుండును. అనేక కృత్తి జాతులను, పక్షి జాతులను, జంతు జాతులను హిందూదేశమునలేవా? లేవని కాదు. ఉన్న నునేర్పరు. హిందూదేశమున నున్న కృత్తిములు, పక్షులను జంతువులు నేపాశాస్త్రజ్ఞులకేమనెందును లేవు. క్వాలోయెట్టిదో యెన్నిరంగులగునో, యెప్పుడెప్పుడు కాన్పించినో, యేమేమిపనులు చేయనో పుస్తకమునందు జదివియుండురేగానీ జీవితకాలమునం దెన్నడు నీ దేశమున జూడఁజూరు. ఈలాటి విద్యయే యింగ్లాండు దేశమున గలపురు రనుకొందము. ఏనుగుగూర్చియు, హింపాటకునో, నాగుబాను, వ్యాఘ్రము, సింహము, కర్రము మొదలగు జంతువులను; కంగ, మామిడి, గుమ్మడి, చింతచెట్టు గూర్చియు నాంగ్లేయవిద్యార్థులకు నేర్పినవో వా రేమనుకొందురు. ఘోకములు, రామచిరుకల, గొరువంకలును గలవని చెప్పినవో వారు పట్టిన నవ్వి యుపాధ్యాయుఁడు పరిహసించుచున్నాడని యనకపోరు. ఇట్టి విద్య హిందూదేశమున జెప్పుచున్నార కావుననే మనము పుస్తకములనే కడుబూజించి పుస్తకము గాక యింక బ్రపంచకము లేదనుకొను పుస్తకలై, కేవల పుస్తకజ్ఞులము నక్క ప్రపంచకజ్ఞులము లేక కూపథ మందూకముల బోలియున్నాము.

కనుక నివిద్యాపద్ధతి గంతయు మార్చి దేశీయవిద్య మన విద్యార్థులకు నేర్పినవో పుస్తకజ్ఞానము ప్రపంచిక జ్ఞానముగ మారి వారు పుస్తకములనే పూజించు పురువులుగాక సంఘమున దేశము నుద్ధరించు మహాపురుషు లగుచు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

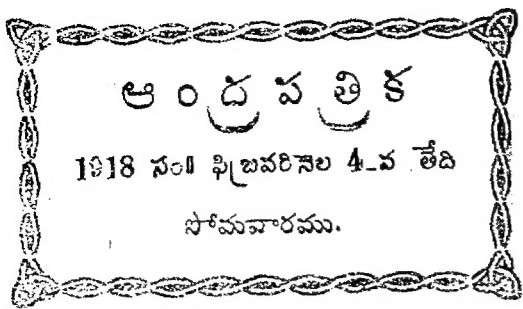
ఇంగ్లాండునకు ఆంధ్రరాయబారము.

కడచిన కనివారము బందరు పురమందిరమున జరిగిన మహాసభలో భో. పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని, ఇంగ్లాండు నకు రాయబారిగ బంపుటకు తీర్మానింపబడినది. అందుకై నిధిని సమకూర్చుటకు గాను ఒక కమిటీ యేర్పడి, దివాన్ బహద్దరు వారణాసి శుబ్రహ్మణ్యముగారును, వల్లూరు నూర్య నారాయణ రావుగారును కార్యవ్యయగ నియమింపబడిరి. కాలవిలంబము విశేషము లేకపోవుటచే, ఈ నిధికి సహాయము చేయవలయుకొనినవారు ఆ కార్యవ్యయలో నెవరేవేర నైనను వెంటనే తమ విరాళములను బంప బ్రార్థితులు. వాలుగువేల రూపాయ లైనను వనూజచేయవలసి యుండునని వెనుక నూచించి యుంటిమి. ఎక్కువమంది తోడ్పడిన గాని, గావలసిన మొత్తము త్వరలో సిద్ధింపబడని విషయము చున్నాము. స్వల్పవిరాళము లైనను వందనములతో స్వీకరింపబడును. (కృష్ణాపత్రిక.)

అనవసరమగు సంఘము.

హిందూదేశ సంస్కరణోద్యమాభిలాషు లెల్లరును హిందూబ్రీటిషు సంస్కారజ్ఞులముల వారయ ధర్మాచార మానసులై యుండుట సహజము. భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనాధికారము తగ్గిపోవుటకు గాని, నశించుటకు గాని చేయవలగు ప్రయత్నములను వీరు నిరోధింపు చుండురు. రాజధర్మి పూరిత సంఘములకు చేయూత యొసంగి, ఆర్థికాభివృద్ధి గల రక్షించి దేశజాల అభివృద్ధికి తోడ్పడి, దేశ సురక్షితమునకు సహాయము చేయగల సంస్కరణముల ప్రోత్సాహ పరచుచు, కృషి సలుపుటయే యీ సంస్కారజ్ఞులములు. కాని తూర్పు ఇండియా సంఘము యీ యుద్యోగములలో కృషి సలుపుచుండ నూతనముగ హిందూబ్రీటిషు సంఘ నిర్మాణమునకు గతంచేమి? హిందూబ్రీటిషు సంఘనాయకుల యుపస్థాపనముల వినినయెడల, యీ సంఘము ప్రభుత్వమువారి సంస్కరణ విధానమునకును, హిందూదేశ స్వపరిపాలనోద్యమమునకును ప్రతిహేతులమని సువ్యక్తమగుచున్నది. ఈసంఘము ధీశక్తి విరహిత మౌగము ననుసరింపుచున్నది. వీనికి సిద్ధి న్నము ప్రభువుగా రధ్యతులగుటలో ఆశ్చర్యమేమియులేదు. ఏలనన, వీరి ఉపస్థాపనములలోనెల్ల యుద్ధ ప్రారంభమునండియు బయలు వెడలిన యుద్యమములను, భారతీయుల ఆశలను వీరు గ్రహించినట్లు తోచుట లేదు. కాని యీ సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమున మహాసత్వభావులగు సర్ వెస్టువ్విలేగారును, సర్ ప్రాన్సిసు గుంగుహ ప్పెండుగారును ఉండుట ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. సర్ జాను హ్యూవెల్లు, సర్ విలియము గుద్దగారుకూడ యుండుకలరు. భారతదేశభావిధితి డోలా యమానముగనున్నది. సమయమపాయకరముగనున్నది. భారతీయులెట్టిసమయమున మరక్షితముగ ప్రయాణముచేయ బాధ్యులగువారల సహాయమును వాంఛింపుచున్నార. కాని నూతనోద్యమమును ప్రారంభించి మనయెడల ప్రతిహేతుల భావముల గలిగియుండలేదు. — ఇండియా పత్రిక.

జ్ఞేగుభయములేదు.
వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జ్ఞేగుజ్ఞేగు (1045)
నివారకావధములు
మా మందులు గడచిన ఇరవది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింధ్వా దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జ్ఞేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
జ్ఞేగు సోకదు.
హైమానిపానకము 6 టౌన్సుల బుడ్డి గి.కి రు. 0-0-0 | శోభాభివృద్ధి 1 టౌన్సు బుడ్డి గి.కి రు. 0-0-0
డిటో 8 " " 0-0-0 | డిటో 4 " " 0-0-0
హృదయ పోషకజలము. రోగివారికి మానెద్ద క్యాటలూ గుదితముగ తంజేబడిను.
తంజి విలాసము: "జంజిట్" ముదరాన.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, గగ, ఆచారప్పకవిధి, డి. టి, మదరాసు.



ఆంధ్ర ప్రతిక

1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది

సోమవారము.

సి.కె.హం ప్రభువుగారి చర్య:

ప్రతికూలుర సంతసము.

(-)

హిందూదేశపు భావి రాజకీయస్థితి గూర్చి దలపోయినపుడు, ప్రతికూలుర మానసము చీకాకుబడుచుండును. నిర్బంధావాస శిక్షలు విధింపబడినపుడు, వారికి మానసికానందము గలిగెను. ఛేదనముగారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిపదవికి రాజీనామా యొసగినపుడు, ఆనందమునకు కొంత కొరత గలిగెను. మాంటాగూగారి పేరు వినబడినతోడనే, సంతసము చాలవరకు దగ్గెను. తుట్ట తుడకు నిర్బంధావాస శిక్షలు దొలగింపబడునని తెలిసినతోడనే, సంతసముంతరించి, రోమానలము ప్రజ్వలిల్లెను. ఒక్క తండ్రివార్తతో, మాంటాగూగారిని స్వాధీనమున చేసెదమని మొయి కత్తిక బెదిరించెను. ఆశపథము కొనసాగలేదు. మాంటాగూగారు హిందూదేశమునం దమగిడగూడదని, తిరిగి ఆంగ్లేషము జరిగెను. అయ్యదియు నిష్ఫలమయ్యెను. బాధ్యతగల స్వపరిపాలనకు తమ యాదర్శముని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుటయు, అందు కనుగుణ్యముగ ప్రజలవాంఛలెవ్వయో కనుగొనుటకు మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కేతెంచుటయు, ప్రతికూలురకు దుఃఖముయ్యెను. హిందూదేశమునందు తమ పట్టుదల కొనసాగక బోయినను, ఆంగ్లేషమునకు ప్రతాపము జూపించెదమని, ప్రతికూలురు భయపెట్టి ఇంజో బ్రిటిషుసంఘమును నిర్మించిరి. ఇంతలో లేబరు సంఘమువారు హైందవాశయములకు సానుభూతి జూపిరను వార్త విననయ్యెను. అంతటితో నాశాభంగము మిక్కిట మయ్యెను. భావిస్థితియంతయు సంధికార బంధురమయ్యెను. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండ నిరోధించు మార్గము లన్వేషింపబడెను. కాంగ్రెసు హోంరూలు సంఘముల రాయబారములను ప్రతిఘటించుటకు తగిన సన్నాహములు జేయుట కెన్నింపబడెను.

ఇంతలో రాజకీయాంబర విధిమందు ఆశాకిరణములు రెండు గాన్పించెను. అవి పొడగట్టగనే, కొంత హృదయ తాపము చల్లారెను. గత శనివారమున మొయిలుపత్రికకు లండను స్వీయవిలేజిరి యొద్దనుండి తండ్రివార్త వ తెంచెను. రూటరు బంపని వర్తమానమందు గాన్పించెను. స్వరాజ్య మింత త్వరలో రానేరదని, ధైర్యము గలిగెను. మానసము కుదుటబడెను. ఆ తండ్రివార్త మొయిలు, జప్తిను పత్రికల నలంకరించెను. చెన్నపురముండి బిసెంటు నిర్బంధ విమోచనముగూర్చి యసమ్మతి దెలుపుచూ, విన్నప ముంపబడెను. ఆ విన్నపమును స్వయముగ నొసగుటకు రాయబారమంపబడునని సి.కె.హం ప్రభువుగారు ప్రధానమంత్రియగు లాయకుజార్జిగారికి దెలిపిరట. కాని పనితోంజరలచే వారెందు కంగీరింప లేదట. తుట్టతుడకు విజ్ఞాపనము సి.కె.హంగారిచే ఆంతరంగికముగ సమర్పింప బడెనట. విన్నపమున సంతకములు కొలదిగ నున్నను, యవి ప్రసిద్ధులగు ఆంగ్లేయు,

హైందవులవయి యున్నవని, మొయిలు పత్రిక అభయ మొసగుచున్నది. విజ్ఞాపనమును పరికించిన మొయిలు పత్రికయం దనుదినము గాన్పించు వ్రాతలలోని విషయములు దప్ప వేరెవ్వయు గాన్పించవు. కాని విజ్ఞాపనమందు జూపబడిన తర్కము మాత్రము నిరుపమానము! బిసెంటుగారి నిర్బంధ విమోచనము దేశహితమునకు విఘ్నమే గాక, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యాదర్శమునకు గూడ విఘ్నమని యందు గాన్పించుచున్నది. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమనగా, రాష్ట్రప్రభుత్వముల నిరంకుశమని, యీ విజ్ఞాపకుల యభిప్రాయము. ప్రజలకెట్టి పాలనాధికార మొసగకుండ, రాష్ట్రములపై సామ్రాజ్య ప్రభుత్వపు యంకుశమును తీసినై చుటయే, వీరి సంస్కరణాశయము. ఇట్టి సంస్కరణ మవసరమని ప్రతి యూరపియచుడును, ఆంగ్లేషమునందు దెలుపవలయునని మొయిలు పత్రిక గోరుచున్నది. హోంరూలు వాంఛనియము గాదని విజ్ఞాపనమున మూడు కారణములు జూపబడినవి. స్వపరిపాలనముచే, యద్యోగ ప్రతిష్ఠ తగ్గుట ప్రథమ కారణము. యూరపియను వర్తకుల పురోభివృద్ధికి భంగ మొదవుట రెండవ కారణము. బ్రాహ్మణాధికారము ప్రబలుట మూడవ కారణము. ఘోర సంగ్రామ మధ్యమున యిట్టి వికారపు కోర్కెలను, స్వరాజ్యవాదులు గోరుట అసంభావ్యమని విజ్ఞాపనము దెలుపుచున్నది. బిసెంటుగారికి తిరిగి స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటయు, పంజాబు రాష్ట్రాధిపతియగు ఓడ్యయరుగారిని రాజప్రతినిధిగారు నిండు సభలో మండలించుటయు జూడ, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము అధికారితమయ్యెననియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల మర్యాదకు చెరువు గలిగెననియు, విజ్ఞాపనము సూచించినది. అందుచే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లేవక గడంగినను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి కింకముందు నుండియు జోక్యము గలుగజేసికొనరని వాగ్దాన మొసగవలయునని, మద్రాసు విజ్ఞాపనము గోరుచున్నది. ఈ విజ్ఞాపనమును సి.కె.హం గారు సమర్పించుటయే ప్రథమ విజయముగ, మొయిలుపత్రిక ప్రకటించినది.

రెండవ ఆశాకిరణము లేబరు పక్షమువారు స్వరాజ్య తీర్మానము నుపసంహరించికొనుట. ఇంజో బ్రిటిషుసంఘమువారి నూచనల ననుసరించి పరిశ్రామిక సభవారు హోంరూలు తీర్మానము గూర్చి వెనుకాడిరట. ఇందెంతవరకు సత్యము గలదో మున్ముందుగాని తెలియదు. ఇంతియగాక, గ్లాసుగోయందలి ఆంగ్ల వర్తకసంఘమువారి సాంవత్సరిక సభలో స్వరాజ్యము హిందూదేశమును విపదంబుధిలో ముంచునని ఉపాధ్యక్షులు నుడివీరట. ఈ వార్త మొయిలు జప్తిను పత్రికలను ఆనందాబ్ధిలో ముంచినవైచెను. 2 వ తేది పత్రికా సంపాదకీయ వ్యాసములలో నీ పత్రికలచే సంతస మధికముగ వెలిబుచ్చబడెను. ఇంతమాత్రముచే స్వరాజ్య వాదులకు సంపూర్ణాశయము సమకూరక బోయినను, అపజయారంభమున కిది చిహ్నమని మాత్రము మొయిలుపత్రిక గనిపెట్టినది. ఈ వార్తలు మొయిలు జప్తిను పత్రికలకే గాక మాకును సంతోషకారణమగుచున్నవి. ఆంగ్లేషమునకు భారతదేశపు రాయబారము శీఘ్రముగ వెడల వలయునను నవసర మిందుచే దృఢోచరమకు చున్నది. ప్రతికూలుర సంచలనమే స్వరాజ్య వాదుల నుత్సాహపూరితుల జేయును. దృఢ ప్రయత్నములకు, వారిని పురికొల్పును. లేబరు పక్షమువారు కాంగ్రెసు రాయబారము నివేదించెడి విషయములను పూర్తిగ గ్రహించదలది, నీ తీర్మానము నాపి

యుందురని మా అభిప్రాయము. అందుచే ప్రతికూలుర సంతస మెప్పుటివలెనే, తాత్కాలికముగ నుండక దప్పదు. మే మిదివర కనేకమారులు సూచించిన విధమున స్వరాజ్యసంపాదనము భారతీయుల మనో నిశ్చయముపై నాధారపడి యుండును. దృఢ సంకల్పమే విజయమునకు మూలము. ఎన్ని విఘ్నము లేతెంచినను, వాటి నెదుర్కొనుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులయిరేని, విజయము ద్రువమగును. ఆంగ్లేషమునకు వెడలు భారతీయ ప్రతిఘటనలు, తమ వాంఛలను అసంధిగముగ వెల్లడింపవలెను. స్వరాజ్య మొసగి తీరవలయునని ఆంగ్లేషమున పట్టుదల జూపవలెను. భారతీయులు, స్వరాజ్యమును పొందుటకు కృతనిశ్చయమై యున్నారని నివేదించవలెను. ఈ తరుణమున వెనుకాడుట ఆత్మవినాశకరము. భారతీయాశయ దృఢ్యత గ్రహించిరేని, ఆంగ్లేషీయులు స్వపరిపాలన మొసగుటకు వెనుదీయరు. ఆంగ్లేయుడు కార్యవాది. సిద్ధాంతము లాతని మానసమున జొరవు. తర్కముతో నాతనికి బలిలేదు. స్వపరిపాలన మొసగనిచో, హిందూదేశము దశాంతి వెనుగనని గ్రహించినతోడనే, ఆతడు వెంటనే స్వపరిపాలనము నొసగును. ఈ సత్యమును మరుగుకరుటకై సి.కె.హం ప్రభుత్వమును, ఇంజో బ్రిటిషు సంఘము వారును ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ మరుగును దొలగించి, తిలకు, మాలవ్యా, కపర్, జిన్నా, పాల్, కట్టా భిషిత్తారామయ్య, మొదలగు భారతీయ ప్రముఖులు సత్యమును ప్రస్ఫుటము జేసినచో, విజయము లభింప కుండుటకు సాధ్యమగునా?

(-)

వాక్స్వాతంత్ర్యము.

(-)

నిర్బంధ శాసనము లొకటివెంట నొకటి హిందూదేశమున వ్యాపించుటచే, వాక్స్వాతంత్ర్య, పత్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు, భారతీయుల లలవాటుపడిరి. కాని ఆంగ్లేషమున గూడ నిట్టి పరిస్థితులు కొలదికొలదిగ సంగ్రామము పేరున వ్యాపించుచున్నవి. న్యూస్పేట్సుమొనకత్రిక ప్రస్తుత వాక్స్వాతంత్ర్యస్థితిని భావగర్భితముగ వ్యాసములో పరిశీలించినది. పసిబాలుడు ముద్దుపలుకుల నుడువునవుడు వెదలు సంతసించెదరు. బాలుని ప్రోత్సహించెదరు. కాని మాటలు బాగుగ నేర్చిన పిమ్మట, అందుకు నిర్బంధములు గల్పింపబడును. అనాగరికులు, కొన్ని మాటల నుచ్చరించుటకు వెరచెదరు. తమ నామము నుచ్చరించుట కిష్టపడరు. కొందరను 'మామపేర్లతో' బిలుచుచుందురు. ఇంకను నాగరిక దేశములలో వాక్కును నిర్బంధించినచో, అపాయము తొలగనని యూహించువారు గలరు. 19-వ శతాబ్దమున, ఆంగ్లేయు లందరకును ఐర్లెండువారి జాతీయభావము ద్రోహమని యభిప్రాయ ముండెడిది. అందుచే దాని నడచుటకు ప్రయత్నము లనేకములు జరిగెను. ఏ దుష్కార్య మొనర్చినను, తమ యభిప్రాయములకు సరిపోయిచో, మనస్సమాధానము జేసి కొనువారన్ని కాలములందును గలరని న్యూస్పేట్సుమను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సోమరు సెట్టుడచెన్ గారు "నేను ఐర్లెండు రాష్ట్రాధిపతి సయినయెడల, డివాలేరాను తుపాకితో కాల్పించి యుందు"నని చెప్పిరట. ఈ వాక్యము ద్రోహపూరితమని ఐరిషు జాతీయవాదుల యభిప్రాయము. ఈ వాక్యమునే తలక్రిందులు చేసి, ఐరిషు జాతీయవాదు లాంగ్లేషీయులపై ప్రయోగించినచో, ఆంగ్లేష్ట్రీలకు కర్ణకరోరముగ నుండెడిది. అందుచే, అభిప్రాయ భేదములయెడ, ఓమి యవసరమని, న్యూస్పే

ట్యుమెన్ బోధించుచున్నది. కొందరి యభిప్రాయముల కవకాశ మొసగుటకు, వాటి విలువ కారణము. మరి కొందరి యభిప్రాయముల కవకాశ మొసగుటకు, వాటి నిస్సారత కారణము. జ్ఞానాజ్ఞానములు రెండును బహుత్వమును వాటి రాపిడివలన గాని సత్యము వెలువడలేదని. వాక్యాన్వయత్రయము లేనివారికి, భావస్వాతంత్ర్యము సూచకమగును. అట్టి ప్రపంచము సౌఖ్యభూయిష్టముగ నుండజాలదు. కాని వాక్యాన్వయత్రయ నిరోధము చిరకాల మాగదు. అవకాశము కొరకు నిరీక్షించుచుండును. చారిత్రలో నెక్కడను స్వాతంత్ర్య నిరోధము విజయము గాంచలేదు. కరుని యభిప్రాయముతో నేకీభవించుట వేయి. కాని అభిప్రాయ ప్రకటనమునకు కరునికి స్వాతంత్ర్యము గలదని యంగీకరించుట వేయి. నిరంకుశులు రెంటిని భేదము గనిపెట్టజాలరు. న్యూస్ట్రేటుమెను పత్రిక వ్రాసినట్లు “ఈ సమయమున అన్యతవాదిచే, నిజ మబద్ధమని ప్రకటించబడిన నష్టములేదు. సత్య చుండుచేసినకు స్వచ్ఛందమై ప్రకాశించును. అసంగతమునకు వెరచునది మనలోని సత్యస్వభావము గాదు. మనలోని యసహనభావమే, మనల నటుల జేయును.”

ఆంగ్లదేశమునందే వాక్యాన్వయత్రయ నిరోధముచే గలగు నిబ్బంధము గ్రహించబడుచున్నది. ఉదాహరణలలో స్వాతంత్ర్యపక్షమును బోపించుటకు, ఉత్సాహము చూపబడుచున్నది. సంగ్రామోద్దేశములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటకు, ఆంగ్లప్రజ లికమీద సహించజాలరు. హిందూదేశమందలి నిర్బంధముల విషయమై యీ తరుణమునందే వారు సులభముగ గ్రహించగలరు. ఆంగ్లదేశమునకు వెడలు భారతీయులకు, అనుకూల వాతావరణ మేర్పడుచున్నది.

—(౦)—

సిద్ధముగ నుండుట

సంగ్రామ మధ్యమందు, జాతీయోద్యమము గూర్చి చర్చించుట దేశేంద్రోహ మని, మద్రాసు విభావము చెబుచున్నది. విమర్శకు లొక మారు ఆంగ్లదేశ స్థితిని పరికించిన, నట్టి యాక్షేపణ జేయజాలరు. యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి లండను ట్రైబ్యునల్ కేసు చర్చించుచున్న దని, నేడందిన పత్రికల జూచిన విషయము గాగలదు. సంగ్రామానంతరము నైనికులనేమలు దేశములోనికి వచ్చెదరు. కిరు దృఢకాయులు. ఆరోగ్యవంతులు. వికీరగిన వని జూపుట ఆంగ్లదేశపు విధి. అందుగూర్చి ఆంగ్లదేశప్రముఖులు చింతించుచున్నారు. భిక్షుగారు తమ విద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టుట కిది యొక కారణమని నుడివిరి. యుద్ధానంతరము దేశపక్షిణము లభివృద్ధి చెందవలెను. దేశసంపద తీరిగి వెల్లివిరియవలెను. నైనికులకు జీవనమార్గము జూపవలయును. లేనియెడల దేశమునందశాంతి ప్రబలును. అందుచే, పక్షిణముక విద్యకు ప్రాధాన్యముగ జేరకొనవలె విద్యాశాసనము నిపుడే యంగీకరింపవలె నని, ట్రైబ్యునల్ పత్రిక హెచ్చరించు చున్నది. ప్రధానమంత్రియు, బోనార్లాగారును, ఈ శాసనపు ప్రాముఖ్యము గ్రహించిరి. ప్రపంచములో ఆంగ్లయులు తిరిగి తలయెత్త వలయు ననిన, జాతీయజీవనమున పునర్నిర్మాణ మవసరమని ట్రైబ్యునల్ పత్రికాభిప్రాయము. ఇప్పు డి విషయమై యాలోచించుటకు బూను కొననిచో, దేశమున కపాయము వాటిల్లు నని యీ పత్రిక చెబుచున్నది. ఆంగ్లదేశమునందు యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి తీవ్రముగ నాలోచించుచున్నారు. అధినిదేశ రాజ్యము నిట్టికార్యమున

త్వరపడుడు !

త్వరపడుడు !!

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ తీర్మానము
 గౌ॥ బి. యక. శర్మగారిచే నీ నెల 6వ తేదిన సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభలో నుపపాదించబడును. ఆంధ్రులూరూరను సభలఁ గావించి తమయామోదము చెలుపుచు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి తంత్రీవార్తల నంపుటయేగాక, యీసూత్రము నామోదించెడి ఆంధ్రేతరుల నిట్టికార్యమునకు పురికొల్ప బూనుకొన ప్రార్థితులు.

గావించుచున్నది. కాని హిందూదేశము యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి యోచించుట మాత్రము, దేశేంద్రోహ మని మద్రాసు విభావకులు చెబుప సాహసించిరి! వైకటిక్య మిత్రత్వము మితి మీరునా ?

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము

ఆంధ్రదేశము వెన్వంటనే మేల్కొనుచున్నది. శర్మగారి తీర్మానమున కామోదము చెబుచున్నది. అనంతపురముజిల్లా ధర్మవరము డివిజనలు సంఘమువారు శర్మగారి తీర్మానమునకు తమ యామోదము చెబుచుచూ, ప్రభుత్వము వారికి తంత్రీవార్త నంపిరి. డివిజనలుసంఘము, స్వరాజ్య సమితివారల తరపున, బహిరంగసభ యొకటి ధర్మవరములో జరుపబడెను. చిందలూరు నాగప్ప శెట్టిగారధ్యక్షుని వహించిరి. ఇట్టి సభలు ముదిగుబ్బి, కదిరి, తనకల్లు గ్రామములలో ఏర్పాటు గావించబడినవి. ఇటులనే ఆంధ్రదేశమున గ్రామగ్రామమునందును సభలు జరిగి, తీర్మానవర్ణము గురిపొనవలెను. ఇంతియ గాక, ఆంధ్రేతరుల నుత్సాహపూరితుల గావించి, హిందూదేశ మంతయు నీ సమస్య విషయమై ఏకాభిప్రాయము వెల్లడించునట్లు, ప్రయత్నించుట ఆంధ్రనాయకుల ధర్మము.

సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభ

ఈ సభలో 6 వ తేదిన భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ తీర్మానము శారవసీయు లగు బి. యక. శర్మగారిచే నుపపాదించబడును. ఇంతియగాక, నిర్బంధ విద్యావిధానమును యుద్ధానంతరమున దేశమున ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు, భూమిపన్ను రాష్ట్రప్రభుత్వములకే చెందవలయు ననియు, రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య విద్యా విధానము లకుగల భేదములను తొలగింపవలయు ననియు, మొదలగు ముఖ్యతీర్మానములు సూచ చర్చింపబడును. స్వపరిపాలనా విధానము గూర్చి యాలోచించు నిక్కాలములో నీ తీర్మానముల సంగీకరించుటచే, ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు. ప్రభుత్వమువారు తమ విశాల భావము నీ సమయమున గనబఱచెద రని యీ హించుచున్నారము.

ఆంధ్రజనులందరూలు

మేకటగిరి, బాబ్బిలి, పల్నాకిమిడి, తేలప్రోలు రాజులకు దేశీయ నైన్యములలో నున్నత శారవ పదవులను ప్రభుత్వమువారు రొనగుట సంతోషావహముగ నున్నది. వీరు సంగ్రామ సాహాయ్యము గావించుటకై తమ యాతురత సనేక మారులు

జూపిరి. తేలప్రోలు జమీందారు గారు దేశరక్షణ నైన్యములో యూపియను నైనికులతో నాటు నైనికశిక్ష నొందుచున్నారు. ఈ జమీందారుల ప్రభు భక్తిని గుర్తించి, ప్రభుత్వమువారు వీరిని సత్కరించిరి. ప్రభుత్వము వారొసగిన కమీషను పదవులకు వీరు శారవము దెచ్చెదను గాక యని గోరుచూ, యీ పదవుల బడిసించుటకు వీరి నభినందించుచున్నారము.

‘ఆరద్ర’ ఉత్సవము:— రెండవరోజు ఆరద్ర ఉత్సవపు కమిటీవారు సుమారు అర్ధలక్ష మంది ఆరద్రవిధికి పంపిరి.

మహమ్మదీయ విద్యార్థులసభ:— ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో ఆమల్ నెలలో జరుపుటకు నిశ్చయించబడిన బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయ విద్యార్థులసభపై కేరళములో మహమ్మదీ వ్యాధి ప్రబలుచుండుటచే జరుగుట ఆసంధ్య మని తెలియచున్నది.

బండిలో బోవుచుండిన స్త్రీలకు ఆపివేయుట:— కలకత్తాలో గతమంసారమున కొందఱు స్త్రీలు గుడ్డుపుండ్రిలో బోవుచుండిరి. బండిలోనున్నవలెనవిక లెక్కచుండికన్న అధికముగ స్త్రీలు గూర్చుండిరి భావించి ఒక కనిష్టేయ ఆబండిని ఆపివేసెను. తన వారసులును గ్రహించి కనిష్టేయ కన్యకులను విడిచి బండికి తోలుకొని పోరవచ్చునని బండి వానిలో జెప్పెను. వీర్యుట స్త్రీలు తమకు దారిలో వాని నేసిన కనిష్టేయపై కేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వారికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

వైసికియ ప్రమాదము:— ఉల్ నూరు వాస్తవ్యులకు రామకృష్ణ మొదలియూరు అనునతడు గత గురువారమున దొంగలూరులో రాజధనపు పీఠగుండ వైసికియశక్తి బోత్తుచుండెను. అతడు ప్రమాదమున ఎదురుగ నయ్యుచుండిన యొక ముసలిస్త్రీపై తన బండిని ఎక్కించెను. ఆ మెరుకైనవైన గాయములు తగులుటచే డాక్టరువా రామకృష్ణుని ఆసుపత్రిలో నందిరి గాని యామె ఆ మరుసటి దినముననే మరణించెను. ప్రమాదమునలన మరణించెనది పోలీసువారు తీర్మానించి ఆలగ్రత్తతో రోడ్డుమీద వైసికియబండిని ప్రొక్కెంచుటకు మొదలియూరుపై వారు కేసు చేసిరి.

ఉద్యోగములు.

మహాజిల్లా జడ్జి ఫాదరింగు పేయగారు తమ నెలపుకాలము ముగిసిన పిదప గోదావరిజిల్లా జడ్జిగ బిడ్డమను. ఎన్. సామయ్యగారు తమ తండ్రియకాలము పూర్తి కాగానే జనరలు మ్యాజిస్ట్రేటిని విశాఖపట్టణమునకు బోవుదురు. విశాఖ పట్టణములో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేట్ ఉన్న సి. చెలపతిగారు కడపలో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేటులకు పంపబడిరి. కడపలో జనరలుమ్యాజిస్ట్రేటుయచ్చెన్న ఎం. రామకృష్ణచారిగారు గుంటూరు ప్రెజిడెంట్ ఆఫీసునకు మార్చబడిరి. మధురలో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేట్ మాయయ్య చిన్నయ్య పండితూరుగారు చెన్నపురి ప్రెజిడెంట్ ఆఫీసునకు మార్చబడిరి.

ద్వితీయాంధ్ర విద్యార్థిసభ.

పోలీసువారి జోక్యము

సౌరుల అసమ్మతము.

(మాన్యుటీయ విలేజిరి వద్దనుండి)

మచిలీపట్టణము, ఫిబ్రవరి 3:—ద్వితీయాంధ్ర విద్యార్థి సభాసభగడిచినది కేలంబరు నెల ఆఖరువారమున మాపట్టణములో జయప్రదముగ జరిగిననంతటి ప్రతిపాతకుల కల్లరతును దెలిసివచ్చినది. అయినను దాని పర్యవసానము మాపౌరులమనంబుల నాంధోళిపరుచుటకు కారణమయ్యెను. వ్రాయుటకెంతయు చింతిల్లుచున్నాను. పురాణం నూరికాశ్రి లి.వి. గారు విద్యార్థి సభకు చాల సహాయము చేసియున్నారు. వారిని స్థాపకాధ్యక్షులు మీద అగ్రాసనాధిపతిగారి ప్రక్కన ఆసీనులచేసి విద్యార్థులు గౌరవించిరి. కాని సభాసంతకము కొన్ని రోజులకు నూరికాశ్రి గారు విద్యార్థులను నిందించినందున, అవాచ్యపు పలుకులు వచ్చుచున్నందున పట్టణమంతయు చెప్పుకొనసాగిరి. జనవరి 9 వ తేదీన విద్యార్థులు కొందరు సభ బయట అసమ్మతిని దెలియ జేయుటకు పురమందర మియ్యచుని అనుగగా వారు నిరాకరించిరి. పిమ్మట రాబట్టనను చావులో నుకసభ గావింపబడెను. అసభకు నూరికాశ్రి గారు గూడ విచ్చేసిరి. ఆసందర్భమున కొందరు ఇతర పెద్దయశులు జోక్యము కలగజేసికొని రాజీనామా చేయించెదమని వాదనము చేసిరి. కాని రాజీనామా జరిగియుండలేదు. తరుపతి ఆహ్వాన సంఘమునందలి కొందరు విద్యార్థులు నూరికాశ్రి గారికి ఒక ఉత్తరము వ్రాసియుచ్చిరి. అందు వారు తమకు దిట్టలేదని సంతృప్తికెందితిమనియు, వారు ఆగ్రహించి కొందరిని నిందించుటకు కారణమన్నదని తాము నమ్ముచున్నామనియు వ్రాసియుండెను. అంతటితో ఈ వ్యవహారము ముగిసిన దనుకొంటిమి. కాని యీ ప్రశ్నము ఆహ్వానసంఘములోని మరి కొందరు విద్యార్థులకు తృప్తికరముగ లేకపోవుటచే జనవరి 27 వ తేదీన బుట్టయ్యేపేట నాటకశాలలో మ-రా-రా-శ్రి, పెద్ద రామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నుకసభ జరుపబడెను. అందు ఆల్లరలేమయిన జనుగునను భయముచే కొంతమంది పోలీసు ధటల పంపుచుని సభజరుపువారు కోరెను. కాని సభాశాల మనకు పోలీసు సభయిస్పెక్టరు, సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు, అనేకమంది పోలీసుధటలు హాజరయిరి. మేజిస్ట్రేటుగారిని నూరికాశ్రి గారో లేక వారిపక్షమువారో పిలుచుకొని వచ్చిరిని అనుకొనుచున్నాను.

సభకొంతవరకు జరిగెను. నూరికాశ్రి గారి చర్యకు ఖండించుచు ఒకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడెను. కొందరువిద్యార్థులు దానికి వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. ఇట్లు సభ జరుగుచుండగానే సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు లేచిజేబులోనుండి కాగితమును దీసి ఇది అర్థరనియు, తామా మీటింగు అపిచేయుటకు ఉత్తర విచ్చుచున్నామనియు చెప్పిరి. పిమ్మట మ|| రా|| రా|| జేమురి వెంకటసుబ్బారావుగారు మేజిస్ట్రేటుగారి నెలపు పుచ్చుకొని కొంతకాల ముపన్యసించిరి. అందు వారు రెండు అంశములను చెప్పిరి. ఒకటి నూరికాశ్రి గారు ఆసభలో నిలువబడి తాము విద్యార్థులను నిందించలేదని చెప్పినయడల విద్యార్థులందరూ తృప్తి చెందగలసినది. అట్లు వారు చెప్పనియడల ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచి ఆ సంగతిని విచారింది ఏదయిన నొక ప్రోత్సవ రావలసినది. అని చెప్పిన అగ్రాసనాధిపతిగారిని సభ జరిగించమని గోరిరి. కాని వారిందుల కోర్పుకొనక పోలీసువారు సభ ఆపినారు గనుక తాము అగ్రాసనాధిపతియు వీలవచ్చుచు చెప్పిరి. పిమ్మట కొందరు సుబ్బారావుగారి సభాధిపతిగ నుండుటకు కోరిరి. ఈ సమయమున పోలీసు సబ్ యిస్పెక్టరు లేచి తామిసభ అపిచేసిమని చెప్పిరి. అంతటితో ఆ సభ ముగింపునకు వచ్చెను.

పిమ్మట నిన్నుళివారము 2-2-18 తేదీన పురమందరమున పోలీసువారి చర్యకు ఖండించుటకు పౌరుల బహిరంగ సభజరుపబడెను. జేమురి వెంకటసుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించి క్రిందవ్రేసినట్లు జరిగిన సంగతయను వ్రత్తముగ నడిచి తాము పోలీసువారి చర్యను ఖండించుటకు గూడితిమనియు, నూరికాశ్రి గారికి విద్యార్థులకుండు భేదములను చర్చించుట అక్కడ అనవసరమున నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట చిల్లరిగ నేరు మాధవరావుగారు శాంతముగ జరుగుచున్న విద్యార్థి

సభను ఆపినందులకు పోలీసువారినిగూర్చి పౌరుల అసమ్మతిని తెలుపు చున్నామనియు యీసంబంధమున అగ్రాసనాధిపతియై ఆలోచించి సలహా చెప్పటకు ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పరచుచున్నామనియు తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని వల్లూరు నూర్యనారాయణ రావుగారు, భో|| పట్టాభి సీతారామయ్యగారు బలపరచిరి. నూర్యనారాయణ రావుగారు పోలీసువారి ఉత్తరపు అకాశ్రియమనియు, అన్యాయమనియు, పౌరుల హక్కులను నిలువజేయుటకు తామందరము ప్రయత్నము చేయవలసినదనియు, ఈ ఉత్తరపును పరిక్ష చేయుటకు మరియొకసభ జరుపవలయుననియు చెప్పిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

అగ్రాసనాధిపతిగారు తాము కల్లెరుతో మాట్లాడగా వారు పోలీసువారి చర్యలను గూర్చి తమ విచారమును దెలియ జేసిరిని చెప్పిరి.

సత్వరముగ మరియొకసభ జరుపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రజలనుంబు లాంధోళన పడుచున్నవి. దీని పర్యవసానము ముందు దెలియజేసెదను.

II

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు వడ్డమూడి పూర్ణచంద్రరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—

జనవరి 31 తేదీ ఆంధ్రదైనిక సంచికలో 3 వ పేజీన వ్రాయబడిన లేఖ ఏ విద్యార్థివ్రాసినది తెలియకున్నది. అందలి విషయములన్నియు అచ్చతములై నిరపరాధుడైన చెద్దమనిషికి మానభంగము కలిగించుటకుమాడ నున్నది. ద్వితీయ ఆంధ్ర విద్యార్థిసభ యాపురమున జయప్రదముగ జరిపించినది పురాణం నూరికాశ్రి గారే. వారా సభాసందర్భమున ఎవరిని ఏమి యనకపోవుటయేగాక యమాల్యమైన సాహాయ్యము చేసిన విషయము విద్యార్థులందరికి విశదమే. సభ కడచిన చాలరోజులకు వారికిని బందరులోని చిల్లరిగ నేతు మాధవరావుగారికిని కొన్నిమాటలు కలచినవి. నేతు మాధవరావుగారి కుమారులు నూరికాశ్రి గారి యింటికివెళ్లి వారిసాకర్లను కొట్టించెదమనియు వారిని 'అరెస్టు' చేయించదమనియు ఎదిరించినందున నేతు మాధవరావుగారి తాతాకు మనుష్యులను నీచేత ఏమగునను అర్థమిచ్చుటకుటతో నూరికాశ్రి గారు వాదించిరి! నేతు మాధవరావుగారి కుమారుడైన వెంకటరమణ రావుగారు, సర్వా నూర్య నారాయణగారు, తిక్కాని కల్లభరావుగారు, కా. రాఘవాచారిగారు విద్యార్థిసభ ఆహ్వానసంఘము వారి యనుమతి లేకయే 9-వ తేదీన బజారులో సభ జరిపిరి. ఆ సభలో విద్యార్థుల కివిషయమును గూర్చి భేదాభిప్రాయములు కలుట వలన సభ యాపవలసి వచ్చినది. ఈలోపు ఆహ్వాన సంఘసభ్యులగు ననేకులు, నేనును ఈ సభతో మా కెట్టి సంబంధము లేదనియు, విద్యార్థులకు సంబంధించినది మా కెట్టిగారి పేర ఉత్తరమును వ్రాసితిమి. మే మీయుత్తరము వ్రాసినందుకు మావైనను, కాశ్రిగారి మీదకు మరింత పగ బూని వై జెప్పిన నల్లరు బుట్టయిపేట నాటకశాలలో 27-వ తేదీన మరల ఈవిషయమును చర్చించుట కింకొకసభను పెట్టిరి. అప్పటికి విద్యార్థులలో బహుమంది కాశ్రిగారి పక్షము నవలంబించి నట్లు గోచరించి నందువల్ల సర్వా నూర్యనారాయణ గారు, చిల్లరిగ వెంకటరమణ రావుగారు దస్మక్తు చేసి ఒక దరఖాస్తును పోలీసువారి సాహాయ్యము కొరకు బంపిరి. వారు మీటింగు ఆపగలందులకు దేక్షించి సభకు వచ్చిరి గాని కాశ్రిగారును నేనును, మరికొందరును, సభను జరిపించవలెనని వారిని కోరినందున సభ కొంతవరకు జరుగనిచ్చిరి. ఆ వెనుక దానిని సము మేజిస్ట్రేటుగారు ఆపిచేసిరి.

ఈవిషయములో నూరికాశ్రి గారు విద్యార్థులను నిందించినమాటగాని, పోలీసువారి సాహాయ్యమును కోసిన మాటగాని అబద్ధము. ఈ నింద తనయింటికెవరు వచ్చియునవసరముగ తన్నురచ్చపెట్టిన మాధవరావుగారి కుమారుడు, మనుష్యులకు చెందునీగాని విద్యార్థులకు ఎన్నడు చెందనీదని నూరికాశ్రి గారు మొదట జరిగిన బజారుసభలోనే నడిపిరి. అనేక విద్యార్థులకు జీతబత్తములిచ్చి పోషించుటయేగాక విద్యార్థుల సర్వప్రయత్నములలోను వ్యయప్రయాసములకొన్ని తోడు నీడయికాశ్రి గారు బనిచేయుచున్నారనుమాట యీసభాప్రేరకులును, మీవిలేఖకులును ఏకగ్రీవముగ ఒప్పుకొన్నమాటయే. అట్టివారియొద్ద విద్యార్థులలో కొందఱు ఈ రీతిగ ప్రవర్తించుట విద్యార్థి ప్రపంచమునకు చాల హానికరముగ నున్నది. కార్యనిర్వాహకుల తమకు ఈ యున్న వచ్చి మాట్లాడమని యడిగియుండలేదు. విద్యార్థులు యావనదేశముంట్టి పనికి బూనట దేశక్షేమమునకును పాతకమునకును చాల భంగకరము.

యుద్ధతంత్రీవార్త.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఇండియామంత్రిగారు పంపిన తంత్రీవార్త ఆంగ్లపరామరంగములందు ముఖ్య విషయ మేమియును జరుగలేదు. నాలుగు జర్మను విమానదళములు పారిసు వైన బాంబులను వేసెను. రెండు వైద్యశాలకు గుండ్లు కలిగినవి. చాల కట్టడములకు నష్టము కలిగినది. 20 మంది చనిపోయిరి. 50 మందికి గాయములు కలిగినవి.

వెర్సిల్లా యలోయిలో ఇటలీవారు తలపడి విజయములైరి. ఆసియా గోకు తూర్పున వల్సెల్లా కొండను మరల వశపరచుకొనిరి. అచట కేతుబలము క్షీణించినదని విదితమైనది. 2500 మందిని పట్టుకొనిరి.

అంతర్జాములవలన నష్టము కొద్దిగా హెచ్చినది 2382 నాకలు వచ్చినవి. 2300 ఆంగ్ల పక్షమునుండి వెల్లినవి. 1600 టన్నులకుమించినది 9 యును కిగ్గినది 6 ను ముంచబడినది.

బ్రిట్టెల్ బోవిస్సులో సంధి రాయభారములు మరల ప్రారంభమైనవి. రష్యాలో సంతక క్షేత్రము వ్యాపించుచున్నది. దక్షిణమున విజయములు కలిగినవి బాల్కన్ పర్వతములనున్నాయి.

రష్యావారి కోరికవైని రుమేనియా సేనచే సప్తమా రాజధానియగు కిషినావులందు ప్రవేశించెను.

పహర్సరాకేను:—ఈ కేసులో 16 ముద్దాయిలలోను ఇద్దరికి మాత్రము చెవి 5 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించి తక్కినవారి నందరిని వదలివేసిరి.

బెంగళూరు సేన:—దేశరక్షక సేనలోని బెంగళూరు దళమునందలి 60 మంది కి నెలలు హాజరు కానందునవారు 26 వ తేదీనుండి పలాయితులుగా భావింపబడిరి.

పరిశ్రామిక విచారణ సంఘము:—ఈ సంఘమువారు సోమవారమునాడు బర్మాలో నామ్మాకు వెళ్లిరి. అచట బర్మాగనుల వారు వారి నెదుర్కొని నామ్మాకు తీసికొని వెళ్లిరి. మంగళవారమునాడు మిచెలగారి విచారణ జరిగినది.

పట్టు పరిశ్రమ:—దీనిని గూర్చి మైనారు సంస్థానోద్యోగులకు బోధించుటకు హచ్చిన్సుసతిగారు పూసానండి వచ్చిరి. మైనారు, కోలారు మున్నగు స్థలములనుచూచి ఈ నెల 3-వ తేదీ (నిన్నరాత్రి) పూసాకు వెళ్లిరి.

అన్నదానము:—బెంగళూరు దొడ్డటవారు ఆనెమ్మలో డ్డనం దన్న దానముచేయ నెంచగా మున్యసిపాటికి వారను మఠించనందున వారు దుశాణములకు కట్టివేసిరి. ఈ నెల 2-వ తేదీన దివానుగారిని దర్శింపగా వారు విచారించెదమని నడిపిరి.

బంగాళీ సేన:—ఈ సేనలో చాలమంది చేరనట్లు ప్రోత్సహించుటకు కరాచినుండి కలకత్తాకు వచ్చిన ఈ సేన వారును దేశరక్షక సేనలోని భారతీయులను బాలభటులను ఈ నెల 2 వ తేదీన కలకత్తా నగరమున బాహుబలప్రదర్శనము గావించిరి.

అనరుడే:—అనరుడేరికి హిందూదేశమున కోటి రూపాయలు చేరినవని వివరము చాల సంతోషించితిని. ఈ సంతోషవార్త నాకిప్రతే తెలిసిరిది. ఇందులకు నేను భారతీయులనందరి నభినందించున్నానని బాద్లి చక్రవర్తిగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంత్రీ పంపిరి.

పుష్ప ఫలప్రదర్శనము:—బెంగళూరులో ఈ నెల 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాల్పాగునందు ప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడినది. చాలమంది పండ్లను తాయగురలను పంపిరి. మహారాజావారును రెసిడెంటుగారును కూడ పంపిరి. కాంకలు నేరి నుండి వచ్చిన వానిని చాలమంది ప్రముఖులు గూడ వచ్చిరి.

వివాహము:—మైనారు శాసనసభ కార్యదర్శి సి. శ్రీనివాసయ్యగారు పుత్రుడు దొరస్వామిగారికి మైనారు దొరతనమువారి న్యాయవాది సి. ఎస్. దొరస్వామయ్యగారి పుత్రికనరస్మతి కన్యగారినిచ్చి వివాహముచేసిరి. ఆవివాహమునకు ఈనెల 2-వ తేదీన దివానుగారు రెసిడెంటుగారు మున్నగువారును 'చెన్నపురి మున్నగు స్థలములనుండి చాలమంది బంధుమిత్రులును వచ్చిరి.

భారతీయ శ్రీల విద్యార్థసంఘము:—భారతీయ శ్రీల విద్యార్థిసభకి పనిచేయుటకు ముయరుమెకండిగారి ప్రభుగారి అధ్యక్షతక్రింద నాంగ్లదేశమున నొకసంఘ మేర్పరపబడినది. ౪౦. ఎం. భోనగిగారు ఆర్కింగు షెయిర్మను జే. ఎ. జెన్స్ గారు గౌరవ కార్యదర్శి నతిను డ్రెయరుసతిగారు లేఖాకార్యదర్శి ౪౦. విలియం కెడరెగారు, కోకోద్యోగి సి. ఆర్. కోయిగారు (మైనారు) గారు హిందూదేశ విశేషము.

వృత్తాంతములు

పంజాబు శాసన సభ:—ఈ నెల 6-వ తేదీని శాసన సభ జరుగును.

లిలకుగాను:—మార్చి మాసమున లిలకు మహాశయ్య దింగాంతునకు వెడలును.

వై కాముగారు:—500 మంది యనుచరులతోడ వై కాముగారు ఫిబ్రవరి 2 తేదీని బొంబాయి నగరమును చేరిరి.

సర్ జేమ్స్ మెట్టెనుగారు:—ఫిబ్రవరి నెల 15వ తేదీని మెట్టెనుగారి సంగీత రాష్ట్రముల లెట్టి నెంటు గవర్నరుపదవిని సర్ హార్మిస్ట్ బట్టరు గారివశము చేసెదరు. ఆ పదవికి మెట్టెను గారానాడు రాజీనామానిచ్చెదరని అధికారులు ప్రకటించిరి.

దర్బారులు:—సర్ మెక్లెలు ఓడ్యారుగారు చాలవోట్ల దర్బారులను చేసి చాలమందిని సేనలో చేర్చిందు చున్నారు. జలందరులో జరిగిన దర్బారులో సేనలో చేర్చిన వారికి బహు మతులనొసగిరి. అజిల్లాలో సేనములు చాలతక్కువ యనియు అభివృద్ధి పొచ్చనియు ప్రకటించి సేనలో హెచ్చుమంది అదలుతుండి చేరవలెనట సమచితము గాదని హెచ్చరించిరి.

ఒక మరణము:—తెనాలి గ్రామకాపురస్తులయిన బ్రహ్మశ్రీ ఉపద్రష్ట ముబయ్యయ్య శాస్త్రిగారు, ఈ సంవత్సరము, జనవరి 25 వ తేదీని అకస్మాత్తుగా మరణించిరి తెలియ చేయుటకు చింతిలుచున్నాము. వీరు మంచి కిష్టులు పూర్వ చరణపరాక్షణులు, వీరికి భగ్యకార్యములం దాసక్తి మొడు. ఆ నేక మంది వీరబ్రాహ్మణుల ఆస్తి దానముచేసిరి. పరమేశ్వరుడు వీరి యాత్మకు పాఖ్య మొసంగు గాత.

ఫయ్యు ఇంజను ప్రమాదము:—కలకత్తాలో గతము భవార ముదయము ఆరు గంటలకు సర్ హ్యులరు రోడ్డులో గలిగిన నివృత్తు ఆస్తివేయుటకు ఒక ఫయ్యు ఇంజను రూపా రోడ్డుగుండ్ బోటునుండిను. దానికెదురుగా మ్యూసిసిపలు చెత్త బండి వచ్చుటచే ఇంజను ప్రక్కకు తిప్పకొనుటలో ఇంజను దీపస్తంబమును గ్రుడ్డెను. దీనివలన కలిగిన గండరగోళములో ఇంజనుపైనుండిన సాక్షులు బ్రాడిగారు నేలబడిరి. వారికి కఠినమైన గాయములు తగులుటచే వారిని ఒక మోటారు బండిలో పోలీసువారు ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్లిరి.

దొంగలు పట్టుపడుట:—కలకత్తాలో గత మంగళ వారము తెల్లపారు జామున స్టాండురోడ్డు 28 నెం.రు ఇంటి లో ఇద్దరు దొంగలు పడిరి. వారు ఇంటికి కన్నము తెవ్వి లోన ప్రవేశించిరి. ఇరుప తెల్ల పగులగొట్టు సమయములో బీటు కనిపింప లిద్దరు లోన వెలుగుచూచి ఆనమానపడి ఇంటి యరుగు నెక్కిరి. కనిపింపలను చూచి దొంగ లిద్దరును మఱి యొక ద్వారముగుండ్ పారిపోయిరి గాని కనిపింపలు వెంట దరిమి తుడకు వారిని పట్టుకొనిరి. దొంగలు పడిన గృహము ఒక కూర్వాడీ వర్తకుని కొట్టనియు సమయమునకు కనిపింపలు పోనియెడల చాల ధనము ఆపహరింపబడియుండు కనియు తెలియుచున్నది.

విశాఖపట్టణమునందు గత నెల 30 - వ తేదీని జరిగిన సభయందు దొరతనమువారు నీటితీర్మానమును సవరించు టకు తెచ్చిన బిల్లులోని నిబంధనలు వైసల కాలమునందు వై తులకును జమీదార్లకును నచ్చజెప్పిన యంశములకు విరుద్ధ ముగ నన్నదని సభ్యులు బిల్లును తమ యసమృత్తి నీటివాక్కు విషయమై ప్రీవీకౌన్సిలువారు ఉద్దాముకేనునందు వ్యక్తీకరించి యుండిన సిద్ధాంతములు ప్రజలకును, చాలకాలము దొరతనము వారికిని దీని సందర్భమునందుగల భావములకు సరిపోవుచున్న దనియు, ఉద్దాముకేను నందలి సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముగ లేని సందర్భములందు క్రొత్తశాసనముల నేర్పరచి తీర్వనుకట్ట కూడదనియు ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారని తీర్మానించిరి.

చిత్రకళాశాల:—లక్నోలో నీకళాశాల 5 సంవత్సరములకు పూర్వము ఏర్పరపడినది. ఆకళాశాలను స్థిరపరప దగునని మెట్టెను రు ఇండియాదొరతన ౧ వారి ప్రాసిరి. రూర్కి క్యాంపులలోని నేతనములతో పాఠశాలల నెత్తికేసు నిశ్చయించిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

పరిశిషాదింపబడు తీర్మానములు.

6 వ తేదీ సభయందు గా|| శర్మగారి భాషాపూర్వము క్త రాష్ట్రపు సర్విభాగ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుకొన కనుమతి యైనది. భూమ్యాధిపత్యమును రాష్ట్రము మొనమువలసినదని యును యుద్ధానంతర సంస్కరణమున నిర్బంధ పూర్వభావిత విద్యను హిందూదేశము దంతటను పువేశ పెట్టవలసినదనియు ను మరియెండు తీర్మానముల నుపపాదింప ననుమతింప బడినది.

అస్సాము స్థలంగాశాయినపదారి కార్యములను చక్క తెల్పుటయందు, ఏజెంటునకు సలహా సొసగ నొకసంఖ్యము నేర్పరప వలసినదనియు, అర్హులగు భారతీయులకు గూడ పువేశ మంతునట్లు సంఖ్యము నేర్పరప వలసినదనియు, కల కత్తా హైకోర్టువారికి జెంతల పర్యవేక్షణకొని కాపికరకు ఆధికార మియవలసినదనియు, గా|| కామిగ తమూర చందుగారు పరిశిషాదింతురు.

విద్యాభివృద్ధియందు రాష్ట్రము సామ్రాజ్యవిభాగము నెత్తి చేసి, కాఖకు హిందూదేశమున నె ఉద్యోగులను చేర్చుకొనుచు, అర్హులగు వ్యక్తులెల్లభ్యయు కానియెడల విదేశముననుండి అట్టి వారిని రప్పింపవలయునని గా|| శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రతి పాదింతురు. పల్లికు సర్వికు కమిషనువారు నూచించిన ప్రకారము పారిభాషిక, శాస్త్రియ సంబంధము గు ఉద్యోగులను హిందూదేశమున నే ఏర్పాటు చేయ వలయుననియును, అట్టి విద్యులయం దాతీతేనవారి నటనే లభ్యమగుటకు తగిన విద్యాపాకర్యముల నేర్పాటు చేయ వలసినదనియును, యూరోపు నుండి యుద్యోగుల రప్పించు విధానము 10 సం|| లలో నంత మొందునట్లేర్పాటు చేయ వలసినదనియును, హిందూదేశమున తగిన విద్యా పాకర్యము లేర్పడుటకు భారతీయ విద్యార్థులకు ధన మిచ్చి విదేశముల కనిపి, అచట వారు విద్యుల నేర్చుకొని అర్హత సంపాదించిన యెడల హిందూదేశమును వారికున్నతోద్యోగముల నొసగవలసినదనియును, అర్హులగు విద్యార్థులను హిందూదేశమున పారిభాషిక పాఠశాలలకు రప్పింప, పరీక్షలయం దు తీర్చులెనవారియందు సగముమందిని తాము తీసికొందుమని దొరతనమువారు భార్యు చేయవలయు ననియును, ఇండియా మంత్రికి విన్నవించ దొరతనమువారు ప్రార్థకులు.

భారతీయ సేనకట్టి సంబంధమునలేని నిమిల మెడికలు సర్వికుభాగ నేర్పరచి, ప్రస్తుతము వి ఎన్ ఎస్. ఉద్యోగుల లాక్రమించిన స్థానములను వారి పర మొనర్చి నిమిల మెడికలు ఉద్యోగులతోడను, స్వచ్ఛందముగ దాక్షిణ్యము కాఖయం దుద్యోగులంగ నేమింపవలయును. పారసీక యందున్న ఇండియన్ మెడికలు ఉద్యోగుల శీతములను హెచ్చింప వలయునని పల్లికు సర్వికు కమిషనువారు హెచ్చిక తీర్మానమును తోసి పుచ్చరలయును. వైస్రేసరయందున్న అసిస్టెంటు సర్జనులను పార సేయందున్న అసిస్టెంటు సర్జనులకుం బె నధికులగ భావింపరాదు. సర్దార్ నేటు వైద్యోవిద్యోగులకై ప్రతీకంపము నుద్యోగములలో 6-మారు ఉద్యోగము మూత్రమె వారల కొనగవలసినదన గా|| శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రతిపాదింతురు.

ఆఫ్రికాయం దంతర్జాతీయయగు ప్రభుత్వము. పోర్చుగలువారి యాతురత శాంతించుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—గత నవంబరు మాసమున రాయలు జ్యోగిగారికి సమాజమువాడికిని లిస్సును సమాజము వారికిని నడచిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ప్రకటితమైనవి. ఆఫ్రికాయందు అంతర్జాతీయయగు రాజ్యము నేర్పరచు కార్మిక వర్గము నూచింప, పోర్చుగలు దేశములు ఫిలిపి రియ, ఇదివరలో హెండర్సంగారు మంత్రికమున జేరియుండుట యె పీఠీతికి ప్రధానకారణ మనియును లిస్సు సమాజము వారు వ్రాయుచు, దొరతనమువారి యక్తముతోడ నె హెండర్సంగారు పనిచేయుమండరిని వార్త ను తాము విశ్వసింపవలసినది సమాజమువారు తెలియపరచిరి. ఆంగ్లేయులకును, పోర్చుగలువారికిని జరిగిన సమాధానము ప్రకారము అంతర్జాతీయరాజ్యపుతేర్పాటు సాధ్యము గాదని వివరించుచు లిస్సుసమాజము వారు, రాయలుసా నైటివారి యభిప్రాయమును వివరించిరి.

లిటను రాజ్యమున వైసూచనమున కెన్ను సంహారముఖ్య మొసగలేదని తమయభిప్రాయముని సర్ భాషనపోర్టి కుగారు తెలియజరుప, తమ యాంధ్రాశనము తొలగింపుతల్ల లమైతిమరియు తమవందనముల నంగీకరింపవలసిన దనియు, లిస్సుసమాజము వారు ప్రత్యుత్తమిచ్చిరి.

వకటన.

ఈక్రింది పెద్దాయలునందు ఉదహరించబడిన గ్రామములలోనుండి యాకత్తు లోకల్ ఫండు చెరువులలోని తుచ్చు చెట్లకు ఆయా గ్రామములయెడల కనుపరచిన తేమలయందు ఆయా గ్రామములలో నే గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ప్రకటించు గారుగాని వారికల్ల నియమింపబడు మరియొక ఆఫీసురుగాని బహిరంగముగా వేలం వేయుదురు. ఇతరయంశములు తెలియ గోరువారు గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో కనుగొన వచ్చును.

పెద్దాయలు.

వేలం తేది.	గ్రామము పేరు.	భూమారు చెల్ల సంఖ్య.
ఫిబ్రవరి.	లచ్చనగుడిపూడి	800
2,3	మోలిడక	600
9,10.	కల్లపూడి	400
	పుంగుటూరు	600
	యండాలు	100
	తులూరు	6000
16,17	నేలపాడు	2500
	దొండపాడు	2000
	సిద్దికలపాలెం	200
	పెదమద్దూరు	100
23,24	వడ్డమాను	200
	అనంతవరము	250
మార్చి 2,3	మందడం	800
	కొండంరాజుపాలెం	400
10,11	వైకుంఠపురము	300
	హరిశ్చంద్రపురము	400

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు 24-1-1918

8. కోటిలింగము. (వెసిడెంటు.)

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటిసు. (1050)

స్పెషలువిద్యుచ్ఛక్తి పోర్టుమెంటు-డ్రెయినేజ సెక్షన్ గా 1918-19 సం|| హార్డువేరు మెటీరియలు సప్లయచేయుటకు టెండర్లు.

ఇరుప సామాను టెండర్లను (హార్డువేరు) కార్పొరేషను వెసిడెంటు 1918 సం|| ఫిబ్రవరి 27వ తేదీ బుధవారము 12 గంటలవరకు పట్టెదరు.

అచ్చు టెండరు ఫారములు కార్పొరేషను రివిన్యూ ఆఫీసరు గారికి రెండు రూపాయిలను చెల్లించిన లభించురు. ఈ రెండు రూపాయలు మరల వాళ్ళను చేయబడవలవు.

మదరాసు } జి. డబ్ల్యూ. మాడ్జీ.
నేసియన్ పాక్కు } స్పెషలు ఇంజనీరు
31-1-18. } మదరాసు కార్పొరేషను,

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష శాధగలను

శాధ సరముల వెంట వెళ్లవరము పక్కనుండిలాగుట ప్రారంభించుచు వచ్చినచోటును బండ్లపొరుగుటల చేసిన శాధ తగ్గును. ఈ ప్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల సూటుగలిగి నీటివలె నుండును.

మట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన శాధ మాయగును.

మందుకు గలిగియున్న తాము శాధపడక నికరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండగలది. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరురేర వాగల సీసాలో పోయబడినది.

అచ్చుతాంబం టిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మొదట మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాభ్యుత్థుల, సభాభ్యుత్థుల, యువస్వాసములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగుట.

వెల రూ. 1-8-0. పొన్నేటి వేలు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ క కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతు దళితుల)

ఇంగ్లండు

శత్రు జలాంతర్గామిక దళము

గడ్డినుగారు చెప్పిన సంగతులు

లండను, ఫిబ్రవరి 2:— అంతర్గామి కోవడవమున.

సూర్యకాంతాన విలేజుకునుగ్ ఎరితుగడ్డినుగారితోడ ప్రసంగించి పార్టీలు చెప్పిరి:— జర్మనీయులు అంతర్గామి నిర్మించుట తదవుగ మనమిప్పుడు వాటిని ముందుచున్నాము. ఈ యుద్ధ కమాండ మనము ప్రతి యొక్కరిగిరితిమి. మున్నందు మనకీ విషయమున మంచికయే లభ్యమగునని పరిస్థితులనుబట్టి చున్నదిగాని శత్రువులలోపముల సాధారము జేసికొని మిత్ర మండలివారి విజయమును స్థాపించి వలయునన్న మనకు నాకలు విస్తారముగా వలసియున్నది. మనము నిర్మించు రక్తసాకలకంటే, నవ్వుచు నాకల సంఖ్య యింకను అధికముగ నుండి, ఎచ్చటకాదిన నాకలు మరి కొన్ని గావలయునని కోర్కె వివరమిచ్చుచున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వమున మనచేకమున నిర్మితమగు నాకలకు రెండింతలుగ 1918 సంవత్సరాంతములో పున నాక నిర్మాణము జరుగుచుండవలయును. అమెరికావారి నాక నిర్మాణయత్నములు ప్రబలములై యుండినగాని ప్రయోజనములేదు. ఆదేశమున నాక నిర్మాణము విశేషముగ జరుగుననుటకు గుండెచూ లేదు. మిత్రమండలివారి నాక స్వము తీసికొని, నాకానిర్మాణము ప్రమముగ నభివృద్ధి నొందుచును, శత్రు జలాంతర్గామిక విధ్వంసము హెచ్చుచున్నది. యుద్ధము విచ్ఛలించిన జరిగిన ప్రభుత్వ మానములు యందు జర్మనీయులు తాము ముంచిన నాకలగుర్తి తమ ప్రకటనలయందు దలచి యొక్కట బలమగు కంటక నరకాళము లేకపోయెను. గత నాకలై ఆగట్టు పెట్టెంబడు మానములయందు జర్మనీయుల విజయములు క్రమక్రమముగ తీసికొనెను. తమ విజయములు తీసికొనుకొనియు తమ ప్రకటనల యందు మన నాకా స్వములగుర్తి జర్మనీయులు ప్రకటించుట బలక జొచ్చిరి. తాము పంపు వైరిక నాకలను ధ్వంసమొనర్చు జర్మనీయులు తమ అంతర్గామిక బలముల నన్నిటిని ఆట్లాటిట్లు సముద్రమున గూర్చు నున్నారని అమెరికా యుద్ధకార్యదర్శి హెచ్చరించియుండెను. అట్లాటిట్లు మహాసముద్ర మధ్యమున ప్రయాణ మొనరించు వైర్యములకు వీరవల యిక్కట్లు సంభవించెనేని వైరికుల గాపాడుట కష్ట సాధ్యమగుట సత్యము. గాని యితర ప్రదేశములనుండి తమ యంతర్గామిలను గ్రహించి వారిని జర్మనీయులు ఆట్లాటిట్లు సముద్రమున గూర్చుచుండిరనుటకు విదర్శనము గానరావచ్చును. అంతర్గామిల విషయమున మన మనలించిన ప్రతిక్రియలవలన జర్మనీవారి దళము తీసికొని జొచ్చెను. మున్నందు బలమగు మార్పులు జరుగుననుట కవకాశము లేకయున్నది. జర్మనీయులు తరచుగ నవ్వుముల నొందుచుండును. యూరప్ ధ్వంసములకు మనము బహిరంగ మొనర్చు మాని సంయమన జర్మనీ నావికుల సామర్థ్యము తీసికొనజొచ్చెను. అంతర్గామిల కెప్తాములు గూడ వెనుకటి వలె సమర్థవంతులు గాక యున్నారు. వైర్యవంతులును, నిపుణులును సమర్థవంతులును అగు కెప్తాములు నేడు జర్మనీయందు చాల నరుడుగ నున్నారు. ఒక వత్సరము క్రింద సాధారణపు యా బోటున కెంత సామర్థ్యముండెనో, నేడు అంతర్గామిక గూడ అంత సామర్థ్యము లేకయున్నదని గడ్డినుగారు చెప్పిరి.

వియ్యపు ధరలు.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—వియ్యపు పొనునెత్తు 4 పెన్సుల కంటే హెచ్చుగా చిల్లర వర్షపు లమ్మరూడకు. చిల్లరవర్షపులు 4 పెన్సులకును అంతకు తక్కువకును వియ్యము నమ్మచున్నపుడు ప్రత్యేక రకములనాకు పొనునెత్తు 6 పెన్సులకంటే నధికముగ నమ్మరాదని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

ఎంగెలు విమానకాలవై బాంబులు వేయుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఎంగెలు విమానకాలవై నాకావిమానములు బాంబులు వేసినవి. బాంబులు కాలవై గురితప్పుకపడి మంటలు బయలు వెడలినవి. మానిమానముల లన్నియు మరలినవి నాకా దళిదాళి కాదులు ప్రకటించిరి.

జర్మనీవై విమానము లరుగుట.

వివరములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—వార్తాస్థానము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నార:—గత మాసము 25వ తేదీని విమానములు జర్మనీవై వాడి వెడలియున్న ట్టిడివరలో ప్రకటించ బడియున్నది. ట్టిఫ్ఫువై 889 పొనుల బాంబులు వేయబడినట్లు తెలియవచ్చినది. పురమధ్యభాగమునను ఉత్తరమునను ప్రేలుడు ధ్వంసము వివరమైనది. ఈ భాగ్యభాగమున విచ్ఛింబు కొనెను. ఓబరుబిల్లు యినుపవారివై 380 పొనుల బాంబులను తియ్యాన్విల్లు యినుపయంత్రాలయములవై 1120 బాంబులు వేయబడినవి. మానెలు లోయయందలి గ్రామములవై మానిమానములు మరళిరంగులను ప్రయోగించి సాగ్నర్థ యినుపవారివై 280 బాంబులను వేసినవి. భవనములు అశ్వేషక బోయీరుల వై మానెమానికులు మరళిరంగులను ప్రయోగించిరి. వాడిమ, ఎవైలు, సాఫాబెకు, మాన్సియు నాకానిర్మాణ స్థానము వై నాకావిమానములు బాంబులు వేసినవి. ఒకయంత్రాలయము పగిలిపోయినది. తియ్యాన్విల్లు పురము, యినుపవారి స్థానము యంత్రాలయములవై గూడ బాంబులు వేయబడినవి. తనగవ్య స్థానమును జేరుట కొక వై మానికుడు నాలుగు పర్యామములు యత్నించెను. విమానములవై వైరులు తమ ఫిరంగులను బాగు చేసికొని విమానములు గుండుతగులకుండ తప్పించుకొనుచుండెను.

నియోజనము.

లండను-ఫిబ్రవరి 2:—దక్షిణ ఆర్యగులో చానల్ గారికి (నాతీయవాది) 2816 ను మెకాన్రీమగారికి (సినిగీసరు) 1299 యను వోట్లు వచ్చినవి.

బాంకులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—లండను కాంట్రీ బెన్చుమిన్స్టరు బాంకులను పారిసుబాంకియును కలుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను నిక్షేపములు 21089269 పొనులు.

వియ్యము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—రెండు సారలు పోటుచేయబడిన నావా ఇండియా (పాట్నూ) సమాముతోట, సయాము, స్పెయిను, కెరొలినా, ఉత్తర అమెరికా వియ్యములను పొను 6 పెన్సులకు మించకుండ నమ్మరలెనని ఆజ్ఞాపించిరి.

విమానముల దాడి.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—సోమవారము నాడు జరిగిన విమానముల దాడిలో మొత్తముమీద నన్నివోట్లను 58 గురు చనిపోయిరి; 178 స్త్రీకి గాయములు తగిలినవి వారిలో 80 మంది చనిపోయిరి. మరి నలుగురు తనబడుట లేదు. మంగళ వారము నాడు జరిగిన దాడిలో 10 మంది చనిపోయిరి. 10 మందికి గాయములు తగిలినవి.

ప్రీమియను ముంచుట

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—మాంట్రీయులు అను కనాడి యను పెసిఫిక్ ప్రీమియం డీ కొని మునిగినది. యుద్ధనాకలు నావికులను కాపాడెను.

లోవియనునాక మునుగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—జనవరి నెల 21 వ తేదీని మద్యధరా సముద్రమున తూర్పుభాగమున లోవియను నాకకు టూల్స్కో తగిలి మునిగినది. 7 గు రుదవ్యోగులను 217 గురు నావికులను హతులైన నాకాదళము వారు ప్రకటించిరి.

విల్పుచుగారి మరతులు.

హోప్రీ, ఫిబ్రవరి 2:—ఆంగ్ల వైమానికులు జర్మనీనా భాగములవై చరించుచు విల్పుచుగారి సుధి మరతులను జర్మనీ భావలో ముగించిన గ్రంథములను విస్తారముగ పదేముచున్నారని రిజింగుమునుండి వచ్చిన తెలియము వైరికులు చెప్పిరి.

నర్ ఎడ్వర్డు కార్మకు గారు

బెల్జియములో స్వగతము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—కార్మకు గారికి బెల్జియము నగరమున ఉత్సాహ పూర్వకమగు స్వాగత మొనగబడెను. తాము సునిహాత్మకస్థమగుర్చి అల్పసమయముల తోడ ముచ్చటింప వచ్చితిమని కార్మకుగా రనిరి.

వైరివిమానకాలను తగులబెట్టుట

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—గత బుధవారమున విమాన దళములు ఊట్రాంపు విమానకాలవై బాంబులవేయ బాంబులు తగులబెట్టి కాలలకు నిష్పంతు కొనెననియును, తమ విమాన మొక్కటి నవ్వుచున్నదినియును, శత్రువిమానములు 3 ధ్వంసము గావించ బడెననియును నాకాదళిదాళి కాదులు ప్రకటించిరి.

వైరిస్థానమును ముట్టడించుట

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఈ ప్రేషు స్థానము యినుపవారి పరిసరమున నుండు నొక స్థానమును ఆంగ్లేయులు ముట్టడించిరి. ఆంగ్ల వైరికులు కొందరు గానవచ్చుటలేదు. ఘెల్లెట్ట పర్వత భాగమున వైరి సేనల దరిమిలేని వైరికుల గొందర బంధించితిమి. టిల్లు విమానకాల వైరను కూట్రయొద్దను గూడ బాంబులు వేయబడెను.

ప్రాస్తు

వరాను సేనలు ముట్టడించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—న్యూపోర్టు ప్రదేశమునను, రిమ్సు వాయవ్య భాగమునను తాము పెక్కు ముట్టడుల నొనర్చి విజయమందితి మనియు, వైరి సైనికుల మూత్రర బంధించితిమనియు వరానువాద ప్రకటించుచున్నారు.

విమానముల దాడి

పారిసు, ఫిబ్రవరి 2:—పారిసు నగర రక్షక విమానములను విమాన విధ్వంసక కేరఫ్ఫి స్థానములను హెచ్చించుటకు ప్రధానమంత్రి విమానకాళాకార్యదర్శి లాలోచించిరిని పెంపున ప్రతిక వ్రాసినది.

దాడి.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—మాంట్రీ ప్రాంత ఆగ్నేయమున దాడి జరిగినది. చాలమందిని పట్టుకొనిరి. పోలేవల్లికి ఈ భాగ్యమున శత్రువులు దాడినవిరి. ఈ ప్రేషు వైరెను ఇనుపదారులకు సమాపమున మేము కొందరిని తరిమితిమి. ఇవట మేము చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. ఎఫేగా వ్రెన్లెయి ప్రెజిడెయెద్ద శత్రువు లధికముగ ఫిరంగులను గాల్చినని హేగు గారు ప్రకటించిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—అంటరిగుకు ఆగ్నేయమున లివర్పూలువారు దాడిచేసి కొంతమందిని పట్టికెచ్చిరి. పాస్పెం డేలు తుత్తరమున శత్రువులు దాడి సలపగా తరిమితి మని హేగు గారు ప్రకటించిరి.

పేరిసు నగరపు ముట్టడి.

మరికొన్ని వివరములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఇటీవల జర్మనీ విమానములు తమ రాజధానిని ముట్టడించిన సందర్భమున పరాసు దొర తనమువారు మరల నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—31 రు పురమున 14 పుర పరిసరములయందును చృతికొందిరి వీరియందు 5 రు పిల్లలు, 11 రు స్త్రీలును కలరు. పురమున 181 రుకు, పరిసరములయందు 76 రుకు గాయపడిరి.

కుమార్తె

రుమేనియావారి నాకలు.

బోర్ని విట్కులు దీసికొనట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—తమ తాలూకు నల్ల సముద్రపు రేవులయందున్న రుమేనియా నాకలను బోర్ని విట్కు కక్షము వారు దీసికొనిరి తెలియవచ్చుచున్నది.

లెన్నినుగారిని వధింప యత్నము.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—లెన్నినుగారిని చంప సార్వత్రిక ప్రతిష్టాపనమున జొచ్చుకొని యొక విద్యార్థి యాతనివై పిస్తోలును ప్రేల్చెననియు, గుండు తప్పిపోయెననియు, విద్యార్థి బంధింపబడెననియు కెల్ట్రో గాడునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

లంపను ష్టిబరతి 1:—పోలెందు దోయు లగు గానే
నానల క్రిందనుండు 20 వేల పోలెందు సైన్యము రోగ తెన్
వాక్రమించిరి. తమయాజ్ఞల మన్నించి ప్రదోషమును వీడవలసిన
దనియు, లేనియెడల తమవేద బూటకాపులగ నున్న పోలెందు
గూఁపావ్యులునున్న గు పలువుర డేనుమునకు భంగముకలుగు
ననియు, వైవిక కార్యక ప్రతినిధిగ గాక్షీ యనంపునువారు
వై సేవలకు మోడ్చుక నొనగిరి.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Central Powers

Extensive Disturbances in Berlin.

Strikers Fight with Police.

LONDON, February 3. A telegram from Amsterdam says that the latest Berlin newspapers, dated February 1st, report extensive disturbances over a large area in the capital. The solitary exceptions were Unter den Linden and the Schlossplatz which the papers significantly remark were empty. The worst disorders occurred in Moabit, where crowds of strikers tried to overturn the trams. The police intervened and encountered resistance, and collisions occurred. Similar stormy scenes were witnessed in the north and east of Berlin, where youths and girls held the streets, attacked tramways, and interrupted the traffic of the city. The tram service was suspended at noon. Strikers in some parts severed electric wires in order to prevent workmen from using the cars for the purpose of going to their shift. Fights are reported outside factories between strikers and non-strikers. The 'Työ' on the 1st inst. learned from a reliable source in Berlin that the crowd marched the previous morning to the Charlottenburg with cries of "Peace and bread". The police charged it, whereupon the strikers erected barricades, using overturned trams and fired and hurled projectiles at the police. Thirty wounded strikers were removed to hospitals, numerous arrests and house searches were made. Reliable detachments of cavalry and machine-gunners have been collected in the neighbourhood of Berlin.

Overthrow of Government Urged.

One of the leaflets circulated broadcast by the strikers in Berlin says:—"Only the overthrow of the Government and the bourgeoisie and the establishment of a democratic republic will arrest international butchery and result in a general peace."

Leading Socialist Arrested.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—The Independent Socialist Herr Dittmann, has been arrested for attempting to address a meeting in the suburb of Berlin.

Strike Attributed to Entente Propaganda.

A feverish anti-strike propaganda includes an officially supplied story published in all newspapers in Germany that an Entente Propaganda Committee with a hundred million marks of American money has been formed with the object of revolutionising Germany and Austria. It is stated that it is employing numerous agents in Germany specially in the armament industry to incite to sabotage and similar acts; it is asserted that the committee includes Senator Stone, and Lords Northcliffe and Reading.

Conditions Improved.

A Semi-Official Berlin Report.

A semi-official telegram from Berlin, dated February 1st, declares that the strike has passed its zenith and minimises the day's occurrences in Berlin saying that traffic conditions have improved and work is being resumed in Hamburg and Kiel and the coalfields while at Krupp it is in full swing; the 'Vorwaerts' reports that the General Committee of Trade Unions is outwardly neutral but is unanimously sympathetic towards the strikers.

Socialists Demand.

AMSTERDAM.—A pamphlet signed by Herren Bernstein, Dittmann, Huse, and Ledebour, and other Independent Socialists indicate that the latter engineered the strikers in Germany as a manifestation of the 'peoples' will to finish the war; the Bourgeois parties have decided to oppose the socialist demand for the convocation of the Reichstag on the ground that it would encourage the Pacifist Propaganda.

Government Responsible for Bloodshed.

The 'Frankfurter Zeitung' says Government is responsible for the bloodshed in Berlin by ruthless suppression instead of providing a means for the ventilation of grievances by the masses; the journal declares that the strike is extending to many other towns and not diminishing in Berlin despite the proclamation of martial law in seven factories where the strikers have been ordered to resume on Monday morning otherwise they will be militarily punished.

The Labour Discontent.

No Slackening in Strike Movement.

LONDON, February 3. There is no indication that the strike movement in Germany is slackening. In the Bavarian Lower House, the Minister of Interior denounced the strikes and asked whether they would destroy what their own sons had built up on the battlefield. A Liberal Deputy, Herr Hammerschied, declared that the strikers were endangering the success of a giant attack, which was intended to bring a decision in Germany's favour.

The 'Kreuzzeitung' suggests that the strikers' food allowance should be cut down.

Meetings Forbidden.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin speaks of the excesses committed on January 31st as "causing the Government to take necessary measures against the extension of the strike." The Commander of Berlin has warned the population that disorders will be suppressed by all means and participation in meetings is especially forbidden.

German Press Muzzled.

The true situation in Germany, especially Berlin, is obscure owing to the increased rigour of the censorship. Socialist newspapers accuse the Government of compelling the publication of false news, and the 'Strass-

burger Post' declares that Berlin papers have not been allowed to refer to the political character of the strike. Communication between Berlin and the Provinces is difficult. The 'Vorwaerts', which reappeared on the 1st inst. again warns Government against violence, while the conservative press exhorts it as a strong action against strikers. Wholesale arrests continue.

Strikes Ending.

LONDON, February 3. AMSTERDAM: A Berlin semi-official telegram, dated 2nd inst., says:—Strikes are everywhere waning. Number of strikers has considerably diminished, especially at smaller munition works and full staffs are working in many cases. Well-informed people assume that strike will be entirely ended by Monday.

Further Disturbances.

Whilst military proclamations have apparently had some effect, Berlin papers report further disturbances in Berlin on 1st. Trams were stormed, windows broken and lines and overhead wires damaged. Tram employees assaulted principal workshops of a company which had to be closed. Strong forces of police used their sabres against strikers attempting to hold meetings at Treptow and arrested many ringleaders. It is reported that 160 were arrested in Berlin last week.

The Special Court-Martial began its sittings on the 1st inst.

Hertling's Refusal to Discuss Situation.

LONDON, February 3. AMSTERDAM: Chancellor Hertling refused the request of the Socialist Deputies to allow representatives of strikers to discuss the situation, because the meeting might result in unlawful actions. He also refused to negotiate with strikers, because their action was unconstitutional and there were no guarantees that discussion would be confined to ending the strike. He emphasised that the strikers' political desires must be communicated through people's representatives.

It appears that Herr Dittman is charged with inciting to high treason.

In Favour of Resuming Work.

The 'LÖKALANZIGER' states that the strike committees at Hamburg are in favour of resumption of work and half of shipyard workers have already resumed.

A telegram from Copenhagen says that the military commander of Berlin District has issued proclamation declaring that important factories are under complete military control and employees will be court-martialled, unless they resume work Monday morning. Court-martials in Berlin have been authorised to pass death sentences and execution will take place twenty-four hours afterwards.

Sentence on British Airmen.

For Dropping Leaflets.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—The 'Deutsche Tageszeitung' states that two British airmen, Lieutenant Sholte and Lieutenant Wookey, who were shot down at Cambrai on October 17th, have been sentenced to ten years' penal servitude by a German Military tribunal for dropping "enemy leaflets."

Bulgarians War Aims.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—A Telegram from Sofia says that the Premier, M. Radoslavski speaking in the Sobranje declared that the Bulgarians' war aim was the reunion of the Dobrudja, Morava and Macedonia with Bulgaria.

Russia

Civil War Spreading.

Tartars Challenge Bolsheviks.

LONDON, February 3. M. Trotzky, addressing the Soviets Congress, said that the Tartars in the Crimea were challenging Bolshevik supremacy. They had accepted the proffered aid of the Ukrainians in the Tauride and Kherson Governments and mixed Tartar and Ukrainian regiments was reported to have disarmed a force of sailors and Red Guards at Bokchisarai. Fighting has begun between Cossacks and Bolsheviks at Astrakhan.

It is reported that the Bolsheviks have seized Rumanian shipping in the Russian Black Sea ports.

PETROGRAD.—The Maximalist agency confirms that Soviet troops occupy Kieff. They captured the arsenal and three Ukrainian Regiments with artillery joined up with the Soviets, the whole garrison refusing to fight. Soviet troops have captured Orenburg. General Dutoff's Cossacks are fleeing. General Dutoff has escaped.

Soviet Demands Polish Submission.

Twenty-six thousand Polish legionaries, commanded by Polish Generals, occupied Rogatcheff, whereupon the provincial Soviet demanded its evacuation and the submission of the Polish Staff, intimating that the fate of a number of Polish landowners and members of the Cadet, Party and others who were hostages depended upon this.

Attempt to Assassinate Lenin.

LONDON, February 3. A telegram from Petrograd reports another attempt on M. Lenin's life which was defeated. A student entered the Smolny Institute and fired a revolver, but missed. He was arrested.

TELEGRAMS.

Ex-Government's Funds Abroad.

Bolsheviks Want Possession.

LONDON, February 3. The 'Times' Petrograd correspondent says that the Bolsheviks are determined to get possession of the funds abroad of the ex-Russian Government, and are prohibiting British and other Foreign Embassies and Consulates from touching their deposits in Russian Banks.

Conference Adjourns.

LONDON, February 3. A German wireless communique says:—Baron Kuehlmann has agreed to the adjournment of the Brest Litovsk conference to consider the question of the two Ukrainian bodies claiming to represent Ukraine.

Russo-German Peace Negotiations.

An Unfortunate Peace.

LONDON, February 3. A telegram from Petrograd reports that M. Tiotzky, addressing the Soviets Congress, foreshadowed the possibility of an "Unfortunate" peace.

Great Britain

"The Submarine is Held."

Sir E. Geddes on Present Position.

Fewer Allied Ships and More Submarines Sunk.

LONDON, February 3. Sir Eric Geddes interviewed by an Associated Press correspondent on the expiry of a year of unrestricted submarine warfare, said that the submarine was held. The sinkings were now reduced to the level when Germany threw off restraint. He thought we were now sinking submarines as fast as Germany could build them. They could not foresee any change except for the better, but we must have more ships to turn the enemy's failure into a positive Allied victory; because the destruction of merchantmen still exceeded construction, and the tonnage demands were increasing by leaps and bounds. Before the end of 1918 we should be building shipping of all kinds, at a rate of more than double that of our record in the year before the war. Much depended upon American shipbuilding efforts. He hoped that her efforts would be a contribution worthy of the great cause. Referring to the table of great curves which were published from time to time, he said that all the curves were bending in the right direction. The destruction of allied shipping decreased steadily, and the construction of merchantmen increased steadily, while the sinking of submarines steadily rose. Sir Eric Geddes explained another curve, namely, the factor of exaggeration in the German statement of sinkings. During the early months of unrestricted warfare the margin of exaggeration was fairly small, but with the lessening of the enemy successes of last July, August and September, German exaggerations began to increase and were continuing to increase, indicating a fairly accurate reflection of the German official conviction of their measure of failure. Referring to the warning of the United States' War Secretary about concentration against American transports, Sir Eric Geddes said there might possibly be heavy losses, as the saving of life in Mid-Atlantic was not easy. But there was no evidence that the Germans were withdrawing their U Boats in preparation for such a concentration. All the evidence showed that there were as many submarines now operating as ever. The decreased losses were due to the steady improvement in the Allies' anti-submarine methods. They would get few chances, and would meet disaster more frequently. Our policy of secrecy as regards U boat losses, was one of the chief causes of the steady deterioration in German crews. Even the commanders of submarines were not what they used to be. The brave capable commanders of to-day were exceptions. The average submarine was in no way equal in efficiency to the U boat of a year ago.

The Empire's Wonderful Resources.

Undreamt-of Development Foreshadowed.

LONDON, February 3. Speaking in London Mr. Austen Chamberlain said that, in view of the wonderful resources of the British Empire at present and its wonderful undeveloped resources, it was easy to see that after the war we should be perfectly able to meet our liabilities. Capital in Britain was absolutely safe and the talk about the conscription of wealth was without foundation. The taxation of capital after the war, at the moment when an undreamt-of development of our trade was certain to occur, would have a most fatal effect.

The African Colonies.

Portuguese Alarm at Labour Suggestion.

LONDON, February 3. Correspondence between the Royal Geographical Society and Geographical Society of Lisbon in November is published. Lisbon wrote saying that the Portuguese nation was very alarmed by the Labour proposal to found a kind of International State in Africa, the chief reason for alarm being that Mr. Henderson was an ex-Cabinet Minister, but the Society contradicted the report that Mr. Henderson was acting with the knowledge of the Government. The Society declared that the Anglo-Portuguese alliance did not permit the practicability of such an idea and adopted the opinion of the Royal Geographical Society. Sir Thomas Holdich replied pointing out that no serious opinion existed in Great Britain in favour of such a proposal to which no serious importance should be attached.

Lisbon replied expressing thanks for the message "which has had the best effect in calming our minds."

TELEGRAMS.

The Price of Rice.

LONDON, February 3. The Food Controller has fixed maximum retail price of rice at fourpence a pound, but scheduled quantities may be retailed at not more than sixpence a pound, provided that the retailer has rice on sale at fourpence or less.

Scheduled Qualities.

Scheduled qualities of rice which may be sold at not more than sixpence a pound, are remilled, Java, remilled Indian [Patna] remilled Siam garden, Siam, Spanish, and Carolina and other North American rice.

Air Raids on London.

Total Casualties.

LONDON, February 3. The Press Bureau says in Monday's air raids the casualties in all districts were fifty-eight killed and 173 injured of whom thirty were killed and ninetyone injured in one building used as an air-raid shelter. It is possible that a few more bodies may be found under the "debris" of the building as four persons in this district are missing. The total casualties in Tuesday's raid were ten killed and ten injured.

Canadian Liner Sunk.

LONDON, February 3. The Canadian Pacific Liner "Montreal" has been sunk in a collision. The crew was rescued by Destroyers.

British Steamer Torpedoed.

The Admiralty says the armed boarding steamer "Low-vain" was torpedoed and sank in the Eastern Mediterranean on January 21; seven officers and 217 men were lost.

A Great Banking Amalgamation.

LONDON, February 3. A provisional agreement has been concluded for the amalgamation of the London County and Westminster Bank and Parr's Bank. The deposits aggregate £10,899,269 sterling.

Sir E. Carson at Belfast.

LONDON, February 3. Sir Edward Carson had a rousing reception at Belfast. He said he had come to consult Ulster on the very serious situation.

Preswich by-Election Result.

LONDON, February 3. The result of the Preswich by-election is as follows:—
Lieut Cawley, Coalitionist, son of the ex-member who was raised to the peerage, 8,520.
Mr. May, Co-operative candidate, 2,832.

S. Armagh By-election Result.

LONDON, February 3. The following is the result of a hotly contested by-election in South Armagh:—
Donnelly (Nationalist) ... 2,316
McCartan (Sinn Fein) ... 1,299

General

Food Shortage in Holland.

Socialists' Demand.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—Dutch revolutionary socialists have resolved to call a general strike on Monday to demand that the Government seize all the foodstuffs in the country and distribute it equally among the population.

Canadian Soldiers' Votes.

LONDON, February 3. OTTAWA.—It has been decided to disallow the soldiers' votes cast at the recent elections for candidates in any constituency other than that in which the voter last resided. It is estimated that ten thousand votes polled by soldiers in Canada alone will thus be annulled.

The Mackay Disaster.

Town Almost Unrecognisable.

LONDON, February 3. BRISBANE.—Mackay is almost unrecognisable. Scarcely a building has escaped, and many are in ruins. Nineteen bodies have been recovered. The mortality is less than was feared. The rivers are again rising.

Military Precautions in Switzerland.

LONDON, February 3. BERNE.—In view of the general situation at home and abroad, government is reinforcing troops on the frontier.

Increased Defence for Paris.

LONDON, February 3. PARIS.—The Temps reports a Conference between the Premier and Under-Secretary for aviation, in which it was decided to increase the number of aeroplanes defending Paris and provide anti-aircraft batteries similar to London's.

S. American Republics and Germany.

Argentine's Attitude.

LONDON, February 31. BUENOS AIRES.—As Argentina has recalled her military attaches in Berlin and Vienna, the Argentine Government replying to the notes of Peru and Uruguay intimating their rupture with Germany, approves the action as being in accordance with International Law and safeguarding National Sovereignty.

Western Front

British Air Raids on Germany.

Good Results Obtained.

LONDON February 3. The Press Bureau says:—Details of the raids on Germany mentioned on the 25th January, show that our bombers dropped 889 pounds on Treves. Good bursts occurred in the northern portion, and the centre of the town, and a large fire in the north-eastern corner. 1,120 pounds were dropped on the Thionville steel-works, and all bombs burst with large explosions, and 280 on the railway at Oberbiller south-west of Treves. Our machines machine-gunned villages in the Moselle valley, and 280 bombs were dropped on the railway station and junction at Saarburg, where large explosions occurred. Aviators in all cases machine-gunned searchlights, trains, and buildings. Naval aircraft simultaneously dropped 1,344 pounds on the Badische Anilin und Soda Fabrik and the dock at the town of Mannheim, causing an explosion at the factory, 1,344 pounds on Thionville town, railway junction, and factories. The bombs were dropped from an average height of fifteen hundred feet. One pilot made four attempts before reaching his bombing objective. Anti-aircraft fire was heavy, but inaccurate.

Naval Airmen's Success.

LONDON, February 3. The Admiralty announces that aircraft bombed on Wednesday the aerodrome at Oostcamp, obtaining direct hits on a hangar and sheds, causing fires. We drove down one enemy machine and shot down two out of control. One of ours is missing.

Successful British Raids.

LONDON, February 3. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says: The Liverpools made a successful raid southeast of Arras and brought back prisoners. A hostile raid north of Passchendaele was repulsed.

Hostile Artillery More Active.

LONDON, February 3. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says the West Riding made a successful raid south-east of Monchy le Preux taking prisoners. The enemy raided a post north-east of Poelcapelle. We drove off a party in the neighbourhood of the Ypres-Staden railway. Several prisoners have been captured on this front. Hostile artillery has been more active at Epehy, Garrelle and Ypres.

Enemy's Successful Raid.

LONDON, February 3. Last night's British communique says: The enemy raided a post in the neighbourhood of the Ypres-Staden Railway, and a few of our men are missing. We beat off an attempt westward of Gheluut taking prisoners. Our aeroplanes bombed the aerodrome at Thielt and a dump at Courtrai.

German Soldiers and Allied Terms.

Allied Aerial Publicity Campaign.

LONDON, February 3. HAVRE.—Belgian soldiers from the front state that since January 10th Allied aviators have been constantly flying over the German lines and dropping booklets containing the text of President Wilson's peace proposals printed in German.

LONDON, February 3. A French official communique regarding the air raid on Paris, says that forty-five persons were killed, of whom thirty one were in the city and fourteen in the suburbs, including eleven women and five children, and 207 injured, of whom 131 were in the city and 76 in the suburbs.

LONDON, February 3. The Admiralty announces that our aircraft bombed Varsenaere aerodrome yesterday morning, obtaining a direct hit. Fire broke out and we destroyed one enemy machine. All of ours returned.

LONDON, February 3. The British communique says: We repulsed a raid at Poelcapelle. Patrol encounters resulted to our advantage southward of Lens. There was hostile cannonading at Lavacquerie and southward of Lens.

LONDON, February 3. The French communique says: There was marked reciprocal artillery activity north of Aisne in Foug de Paris region. Enemy "coupe de main" against small post south of Lombartzyde, north of Hill 344, on the right of the Meuse, north of Leures in Lorraine and in Rhine canal region of Alsace failed.

Italian Front

LONDON, February 3. The Italian communique says: We brought down eight aeroplanes and the British brought down six.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

"Our Day" in India.

The King's Satisfaction.

DELHI, February 3. H. E. the Viceroy has received the following message from His Majesty the King Emperor:—I have just learnt with pleasure and satisfaction that the appeal for funds on "Our Day" met with so hearty a response throughout India resulting in the collection of a sum amounting to nearly a crore. It is especially gratifying that in this effort all classes and creeds united in thus testifying to their feelings of admiration and sympathy towards those who have been stricken while fighting for the honour and security of the Empire.

GEORGE R. I.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 3. H. E. the Viceroy has received the following telegram dated the 2nd instant, from the Secretary of State for India:—

Nothing important has taken place in the British or French fronts. Four German air squadrons attacked Paris hitting two hospitals and damaging several buildings. Twenty persons were killed and 50 wounded.

The Italians made a successful attack in the Fronsela Valley, east of Asiago recapturing Mount Valbella, thus demonstrating that the enemy's strength which carried them forward to attack the Venetian plain is now exhausted. 2,500 prisoners were taken.

Losses from submarines increased slightly. 2,352 vessels of all nationalities arrived and 2309 left British ports. Nine British vessels over and 6 under 1,600 tons were sunk.

Peace negotiations have been resumed at Brest Litovsk. Civil war is spreading in Russia. Bolsheviks claim success in the south.

Roumanian troops have at the request of the Russians entered Kishineff, capital of Bessarabia.

Imperial Legislative Council.

Proposed Resolutions.

DELHI, February 3. Besides the resolution on territorial redistribution to be moved by the Hon'ble Mr. B. N. Sarma on the 6th February, the President admitted the following resolutions for discussion in the Imperial Legislative Council: (1) That the land revenue should be wholly provincialised (2) That one of the post war reforms should be the introduction throughout British India of free and compulsory primary education immediately after the war.

The Hon'ble Mr. Kamini Kumar Chandra:—(1) That the Government of India be pleased to constitute an advisory board to advise the Agent, Assam-Bengal Railway, regarding the management of the said railway. 2. That the constitution of the Board of Scientific Advice be extended as to include qualified Indians among its members. (3) That the jurisdiction of the Calcutta High Court be extended or rather re-extended to the British portion of the Kashi and Jaintia Hills in the province of Assam.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri:—1. That the Imperial and Provincial Educational services should be amalgamated and recruited as a rule in India and that officers should be chosen from other countries when suitable candidates cannot be found in India. 2. That it be represented to the Secretary of State for India (a) That as recommended by the Public Services Commission that technical and scientific services should be recruited entirely in India, and that in order to secure officers with the necessary technical knowledge a determined and immediate effort be made to provide in India the requisite educational facilities; (b) that steps should be taken to discontinue recruitment in Europe for the services within a period of 10 years; (c) that pending the development of educational facilities in India promising candidates should be sent to Europe and America for study at the expense of the State and appointed to the higher posts if duly qualified, and (d) that to attract a proper type of candidate to the technical institutes of India an undertaking be given by the Government that not less than one-half of the recruits should be chosen from their alumni. 3. That (a) a civil medical service should be constituted which should be wholly independent of the medical organisation of the Indian army; that the higher medical posts which are at present filled by officers of the Indian Medical Service should be transferred to the civil service and that the civil medical service should be recruited from the civil medical officers and the independent medical profession (b) the salaries of Indian medical officers employed on civil duty should not be enhanced as recommended by the Public Services Commission and (c) Military Assistant Surgeons should not be given preference over Civil Assistant-Surgeons and that not more than one-sixth of the higher posts reserved for subordination medical officers should be given to them.

Calcutta

Bengali Regiment.

Gives an Exciting Military Display.

CALCUTTA, February 3. With a view to stimulate recruitment the Bengal Regiment which has come down from Karachi gave an exciting military display this evening at the C. Football Ground before a large gathering. The section of the Indian Defence Force and the Boy also took part. The programme included bayonetting, rifle practice, tug of war, physical exercises. The Regiment was under the command of Lt. Bowdler and Lieutenant Wilkes.

TELEGRAMS.

Burma

The Indian Industrial Commission.

RANGOON, February 3. The members of Indian industrial commission arrived on Monday at Nankai. They were met there by Messrs. Mitchell and Kuehn of Burma Mines who conducted them by the company's train to Nantau. On Tuesday the commission examined Mr. Mitchell who urged organisation and industrial survey with a view to making a survey of those areas of the province where developments of recent years had demonstrated the probability to developing successful mining ventures. The Commission inspected Sawdwin mines and arrived at Mandalay yesterday.

Bombay

A Cotton Mill Accident.

6 Men Killed.

BOMBAY, February 3. When some workmen of the Sampex Cotton Mills at the Clare Road were engaged in clearing the settling tank of the blow room, one of them accidentally fell into the drain. Another workman went to his rescue but failed to come up and then six more went in one after another. Two of these who were lowered down by means of ropes were taken out of the drain alive but overpowered apparently with foul gas. A fire brigade with ladders and police arrived on the scene and brought out 6 dead bodies from the gutter, and the two men who were overpowered with foul gas were sent to the J. J. Hospital, where they are recovering from the effects of the gas.

Punjab

Punjab Legislative Council.

Business for Next Meeting.

LAHORE, February 3. At the meeting of the Punjab Legislative Council on the 6th instant the legislative business of the meeting will be concerned with the Habitual Offenders Bill and the Punjab Municipal Act Amendment Bill. The report of the Select Committee on the former will be presented by the Revenue Secretary to the Government who will then move that the Bill be amended be taken into consideration and passed. The other Bill will be introduced by the Financial Secretary who will then move that it be taken into consideration and passed. The object of the Bill is to provide for the imposition of a terminal tax. Then the Hon'ble Khan Bahadur Miran Fazl Hussain will move the following resolution:—That the unspent balance of the Government of India assignments and allotments for sanitation in this province be spent in the current year and the next financial year.

Recruiting in the Punjab.

Sir Michael O'Dwyer's Special Efforts.

LAHORE, February 3. In the course of his present tour Sir Michael O'Dwyer is holding durbars in various districts with the object of stimulating recruiting. At the first of these which took place at Jalandhar the presentation of awards for recruiting services was a leading feature of the proceedings. In his speech to the Durbar, His Honour congratulated Jalandhar district on its freedom from crime and general progress, but had to point out that its record in recruiting was not as good as it might be and made a stirring appeal to the people of the district to make great efforts in this all-important matter.

Fatal Flying Accident.

A Corporal Killed.

LAHORE, February 3. A flying accident as a result of which Corporal Ernest Hall met his death and Pilot Lieutenant C. F. Welsh received very severe injuries occurred at Lahore Cantonment on Friday morning. The machine collided with a tree. Corporal Hall succumbed in hospital. Lieutenant Welsh is progressing as well as can be expected.

At the meeting of the Punjab Legislative Council of the 6th instant, the Hon'ble Mr. T. F. Holmes will take the oath of allegiance. There are 80 questions in all on the agenda.

United Provinces

The Jhansi Murder.

Accused Remains the Lt.-Governor.

LUCKNOW, February 3. In the case in which Niaz had been sentenced to death a petition has been presented to His Honour the Lieutenant-Governor praying for commutation. The main grounds stated in the petition are that the petitioner was deprived of his right to be tried as a European British subject, that although he made a confession he retracted it, that there was no motive for the crime as was evidenced by the facts of the case and that on the 15th January Counsel for the petitioner had received an anonymous communication from Calcutta containing statements, which if true, would go to show that the petitioner was not in his right mind when he committed the deed. The petitioner therefore prays that on consideration of the above facts, the death sentence may be commuted or reprieve time given to ascertain if the statements made in the communication are true.

Change of Lieut.-Governor.

ALLAHABAD, February 3. It is now officially announced that Sir James Meeson has been his office of the Lieutenant-Governor of the United Provinces with effect from the 15th February on which date Sir Harcourt Butler will assume charge.

Arts and Crafts.

Success of Lucknow Experiment.

ALLAHABAD, February 3. In connection with the School of Arts and Crafts which was established experimentally five years ago at Lucknow, Sir James Meeson has now decided that it should be regarded as permanent and the question of a Principal has been referred to the Government of India. In coming to the decision with regard to the status and programme of the school His Honour has very largely adopted the suggestions of Mr. Percy Brown of Calcutta to whom His Honour's thanks are conveyed for his extremely helpful and practical report and advice. Sir James Meeson has also decided that as soon as preliminary arrangements can be completed, the textile classes now located at Rurki will be abolished, and the school organised at Cawnpore, as the Lieutenant-Governor had felt that a textile class was wholly out of place in the college which was meant for higher engineering and technical study.

The Special tribunal has delivered judgment in Paharpura case. Of the 16 accused, all charged with dacoity, two were convicted and sentenced to five years' rigorous imprisonment and the remainder were acquitted.

South India

Indian Women's Education.

Memorandum of English Association.

BANGALORE, February 3. The memorandum of the Indian Women's Education Association which was recently started in England states:—This association by correspondence with friends in India has been able to prepare a tentative list of societies now existing in various provinces in India which have for their object the promotion of education of Indian girls and women. Most of these societies have been established to meet special and local requirements, but experience gained in the promotion of great causes shows that co-operation in the effort is essential for real progress and it appears that time has come to attempt such combination of local activities in India. This will stimulate public interest and favourably influence the educational policy of the Government. Such combination will promote objects common to all existing societies. But it appears to this association that progressive action must be subject to the essential condition "viz." that the project must be initiated and developed "in India for India by India". Looking to the wide distances in India it appears that the scheme of combination can only be framed after ascertaining the wishes of existing societies and this can best be done by a small delegation of trusted representatives going round and establishing touch among local leaders. In such proceedings the managers of the Association would gladly take part bringing to common stock experience of methods found efficacious in this country (England). Indeed, it was in contemplation to depute the Association's corresponding secretary for this duty. But under existing conditions this has not been practicable; so action in the respect has had to be postponed. They would however earnestly ask their friends in India to take up the work of preparation and the present time seems particularly favourable, because there is opportunity of consultation in India with Sir Krishna Gupta the present Chairman of the Association's Executive, who has full knowledge of existing conditions both here and India. The Indian Women's Education Association would take the opportunity to express the joyful appreciation with which it regards the endowment by Maharaja Kumar of Tikari of a college for Indian Women. Lovers of human progress must feel deeply grateful to Maharaja Kumar for so noble and example of what may be done even in these evil times towards repairing the devastations from which the world is now suffering.

The Flower Show in Bangalore.

BANGALORE, February 3. In the Horticultural show at Lal Bagh yesterday all the prizes with one exception in the class for foliage plants were won by H. H. the Maharaja of Mysore. The average of perennial flowers in pots was up to the usual standard for this time of the year and new roses exhibited for the first time were beautiful and interesting. The first prize for standard roses went to Mr. E. C. Ramshaw and among other prize winners in this class were His Highness the Maharaja, Mr. R. H. Campbell, C. I. E., Mrs. Aymer Martin, Dewan Bahadur Puttana Chetty obtained two special prizes for his collections of amaranthus and poppy in class three for annual flowers in pots.

BANGALORE, February 3. More than 60 members of the Bangalore battalion of the Indian Defence Force are declared deserters with effect from the 26th having been absent from the Corps for a period exceeding three months.

Stop-Press Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS).

CALCUTTA, February 1. The Chittagong Special Tribunal has delivered judgment in the case in which Mohini Mohun Samanta a young man of Midnapore now interned at Noakhali, was charged with disobeying the order of the Government requiring him to go to Char Lawrence, a small island in the Bay of Bengal, where he was interned. The accused plea was that he was in bad health and that Char Lawrence being a lonely island medical help could be had with difficulty.

The Tribunal sentenced the accused to two months' simple imprisonment.

స్థానిక వార్తలు

—(o)—

నీమరపాలు:—ఈ నెల 8-వ తేదీ శుక్రవారము చెన్న పురి జనరలు తపాలాఫీసులోను నగరమండలి ఇతర సభ అఫీసులలోను గట్టివేయబడును.

చెన్న రాష్ట్రీయ ప్రత్యేకమహాసభ:—వైసభా కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి నెల 8-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము మహాసభ సభామందిరములో సమావేశమయ్యెదరు.

తపాల నోటీసులు:—కొలంబో మీదుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలు ఈ నెల 6-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్న పురిజనరలు తపాలాఫీసులో గట్టివేయ బడును.

వై. ఎం. సి. ఏ:—వై. ఎం. సి. ఏ. వాణిజ్యపాత కాల విద్యార్థులకు నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు సిటీ క్లబ్ మందిరములో బహుమతులు పంచి వేట్టుబడును. మిస్. రాస్. ఎం. ఏ; గారు అగ్రాసవాధిపత్యము విహించెదరు.

రాకలు:—దక్షిణవైస్యపు వెటరెరీ డిప్యూటీ క్రైర్ గారు నిన్నటి ఉదయము (3-2-18) చెన్న పురికి వచ్చిరి. నేటిఉదయము గవర్నరుగారి బాడీగాడ్డువారిని చూచుటకు క్రైర్ కుదగారు వెల్లిరి. రేపటిదినమున మందునిలువ డిపోకు బోవుదురు.

సి. సి. సి. ధర్మరాయుర్యేద వైద్యశాల, తిరు వల్లి క్షేత్ర:—గత నెలలో 15985 గురు రోగులు కీవైద్యశాలలో మందు లియ్యబడినవి. అందు 9748 గురు గత సంవత్సర డిశంబరు నెలలో గూడ చికిత్సనొందిరి. మిగిలిన 6237 గురును క్రొత్తవారని తెలియుచున్నది.

బాల వివేక దాయినీసభ, మైలాపూర్:—మొన్న కవివారము ఉదయము పెన్తోను స్కూలు తెలుగు పండితు లగు సత్యగోదావరి శర్మగారి యగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద సభ్యులతో సుకరగు పి. నువ్వారావు అను విద్యార్థి 'భీష్మ చరిత్ర'ను గూర్చి ఉపన్యసించెను.

లెఫిటి నెంటుజనరలు సర్ ఆర్ తరు ఫెరిగారు:—9-వ భాగపు కమెండరు లెఫిటి నెంటు జనరలు సర్ ఆర్ తరు ఫెరిగారు ప్రస్తుతము చెన్న పురిలో నున్నారు. ఎగ్ మారు నందలి చెన్న పురి గార్డులను సోదాచేయుటకు జనరలుగారు నేటి ఉదయము పోయిరి. 10¹/₂ గంటలకు కోటలోని సైనిక పాఠశాలయూ, వైస్ నానుపత్రియు సోదాచేయబడినవి. పిచ్చుట జనరలుగారు నేపీయరు, కాసిమోడు చేటరిలను చూడవెల్లిరి. లిగేడియరు జనరలు డబ్ల్యు. సి. బ్రేకుగారును, కేప్టన్ ఎల్. డ ఫె గారును జనరలుగారితో వెల్లిరి.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన తీర్మానము ధర్మవరము డివిజనుల సభవారును, స్వరాజ్యసమితి శాఖవారును చిందులూరు నాగప్పకృష్ణగారి యాధిపత్యము క్రింద పాఠశాలను సమావేశ మొనర్చిరి. ముఖ్య గారు సామ్రాజ్యకాసన సభయందు పాడింప నున్న భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన తీర్మానము తమ కామోదితీ మై యున్నదని సభపారు తీర్మానించిరి. ముడిగుచ్చ, కడిరి, తాంకెల్లుల యందు నిట్టి సభలే జరుగనున్నవి తెలియజేయుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు (1051)

మింటుస్ట్రీయలో అన్టాపిళ్ళ వీధి నుండి తాతాము త్రియ్యప్పకవిప్ప జ్జ కమనువరకు 18 అంగుళముల ప్రాత కొళాయిగొట్టములను తీసివేయు పని పూర్తియగువరకు 1918 సంవత్సరము ఫిబ్రవరిమాసము 4 తేదీ నుండి ఆ వీధిని బండ్లు మున్నగునవి నేవీయు పోకూడదు.

రిఫ్యూ బిల్లింగ్సు } జె. సి. మోలసిన, ఐ. సి. ఎస్.
1-2-18 } వెసిడెంటు.

ప్రజాభిప్రాయములు

శ్రీసనాతనధర్మబోధిని సభ.

అయ్యో,

ఈ సభవారు 1918-వ సంవత్సరమున తాము జరుపవలసిన కార్యక్రమములను నిశ్చయించుకొని తీర్మానించుచున్నారు.

(1) ఈ తాలూకా అరవ జిల్లాలుగల సేలమునకుచేరి యున్నను ఇచ్చటి జనలకు ఆంధ్రభాషయే ముఖ్యభాషగా నుండుటచేతను, ఈ తాలూకాయందు అన్ని పాఠశాలలయందును ఆంధ్రభాషయే ముఖ్యభాషగా గలపుటచేతను, జనలు ప్రత్యక్షపరములన్నియు ఆంధ్రభాషయందే జరుపుటచేతను, ఈ తాలూకా గ్రంథాలయములన్నియు ఆంధ్ర గ్రంథాలయములుగా విరాజిల్లుటచేతను, ఈ తాలూకా ఆంధ్ర జిల్లాలతోజేర్చి ఆంధ్రరాష్ట్రమునందుజేర్చి ఆంధ్రమహాజన ప్రత్యేక సభలు జరిపి ఆంధ్రోద్యమమునకై పాటుపడవలయును. (2) దేశభివృద్ధికి గ్రంథాలయములు, సహకార పరిపతి సంఘములు స్థాపనయు, పత్రికాప్రచారము అత్యంతవశ్యకమగుటచే ఈ తాలూకాయందు అక్షమగువోట్ల గ్రంథాలయములను అందునకు తోడుగా సహకార పరిపతి సంఘములను నెలకొల్పి ప్రముఖించుటయేగాక ప్రతిగ్రామమునందును కనీసము నెక్కడచందాదారునైనను ఆంధ్రప్రతికపరిపరమ తీర్మానింపబడినది. (3) జనాంగమున దైవభక్తి, నీతి, ధర్మము, విద్యాభివృద్ధి మున్నగువానిని వ్యాపింపజేయుటకును, దేశభివృద్ధికి భంగకరములగు మద్యపాన మాంసాహార వ్యభిచారాది దుష్కర్మముల మాన్పి ప్రతిగ్రామమునకును సాధ్యమైనంతవరకు ఉపదేశకులబంపి ఉపన్యాసముల నియ్యి తీర్మానింపబడినది. (4) మనదేశమున విద్య వ్యాపించినగాని మనము పురోవృద్ధి పొందజాలము గనుక బీదజనులకు మరల ముగా రాత్రిపూటి విద్యకెప్పు నొకరాత్రి పాఠశాలను 1-2-18 వ తేదీనండి అరంభింపబడినది.

కె. వేంకటాచార్య,

కలమంగలం.

కార్యదర్శి.

II

విద్యావినోదిని సభ (వెద్రాపురము)

నాటక ప్రదర్శనము.

అయ్యో,

జయప్రదముగ కలనములగు నాటకముల ప్రదర్శించుచు నాటక ప్రదర్శన మన నిట్లుండవలయును, నాటకు లన నిట్లుండవలయును, నేడధారణ మన నిట్లుండవలయును, అభినయమన నిట్లుండవలయును, జౌచిత్యము, ఉచ్చారణము లన నిట్లుండవలయును గోనాకరీ ప్రాంతముల కీర్తిగడించి దినదిన ప్రవృద్ధి మానమునందుచు అలాలకృతముచే నత్యంతము గొండాడబడుచున్న విద్యావినోదిని సభవారు ఆంధ్రదేశ సంఘము చేయ నూహించుచున్నారనువార్త సంతోషజనకముగ నున్నది. పుట్టి యింకను రెండుసంవత్సరములు కాకపోయినను ఈసభ యంత తొలదికాలములో నింతకీర్తి గడించిన దను యంతము ముదాచుక మగుచున్నది. విద్యాభివృద్ధికి ఆంధ్రదేశములు, నాటకలక్షణములగు కావ్యాలంకార చేర్చలు, ప్రదర్శనకళా కళలగు పండితులు, విమర్శకాచార్యులు లగు ఆంధ్రాంధ్ర భాషావోదయలు, నడుములు బిగించి నాటకరంగములు వృద్ధి కెందవలయు నని పూని పనిచేయుచుండ నావ్వారి నాటకములు జయప్రదములు గాక వేఱు కాగలవా! అనుభవజ్ఞులగు ఉపాధ్యాయులును, విద్యాభివృద్ధికి న్యాయవాదులును, దివితగు లగు సుదోగ్ధులును యీసభలో భూమికలుభరింతురు. ప్రజలచే గొనియాడబడి వెక్కుబ్బందుల గౌరవముల బడసి, ఆంధ్రదేశమునకు కీర్తిచ్చిన వెక్కుబ్బందులకు లిందు సభ్యులు. ఆంధ్రదేశమున నాటక రంగముల నభివృద్ధి పరచుట, ఆంధ్రభాషలకు బీదలగువారి విద్యకై పాటుపడి తోడ్పడుట, ఆంధ్రమాతకు నూతనాలంకారముల గూర్చుచు ఆంధ్రభాష నభివృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చుట యీసభవారి సుఖ్యాద్యములు. ఇట్టియేద సీసభ ప్రజల ప్రోత్సాహమునకు బాత్రుయ్యవలయు. వింతిగాను ఇట్టిసభ లింకను నాంధ్రదేశమున వెలసి ఆంధ్రదేశసేవ సలపుచుండును గాక!

“ఆంధ్రుడు”

దాదాభాయి నారోజి చిత్ర పటము

పి. సి. రే గారిచే బహిర్గతము గావించబడుట.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము 4 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాల హాలులో దాదాభాయి నారోజి చిత్రపటమును పి. సి. రేగారు బహిర్గతము గావించిరి. వెక్కుబ్బంది విద్యాభ్యుదయ సభకు విచ్చేసిరి. గా. రంగాచారిగారు రంగాసవాధి పత్రము వహించిరి. ఆ చిత్రపటము ఆ కళాశాలలో నీనియరు ఇంటర్మీడియేటు చదువుచున్న ఎల్. కృష్ణదాసును విద్యాభివృద్ధి ప్రాయబది కళాశాల కుదిరెముగా బహుమాన మొసంగబడినది. కళాశాలాధికారులు దాని నత్యంత సంతోషముతో స్వీకరించిరి. ఆ చిత్రపటము మిక్కిలి అందముగాను చక్కగాను వ్రాయబడినది.

ఆ పటమును బహిర్గతము గావించుచు పి. సి. రే గారి విధముగ నుపన్యసించిరి.

35 సంవత్సరముల క్రితము ఎడింబరోలో విద్యాభివృద్ధి గా నున్నప్పుడుండినదాదా దాదాభాయి నారోజిగారిని నే నెఱుగుదును. తరువాత మేమిరువురము మిత్రులమైతిమి. ఆప్పుడు ఆయన ఆయనయొక్క యువన్యాసముల పుస్తకముక దానిని నాకు బహుమతిగా నొసంగెను. ఆ పుస్తకము చదువుట వలననే మన దేశముయొక్క దైవభక్తి, మనదేశమునుండి పోవుచున్న ధనప్రవాహము ఇచ్చియున్నదాదా నాకు పూర్తిగా బోధపడినది. మన మాతనిచరిత్రనుండి నేర్చుకొనదగిన హాంతులు వెక్కులుగలవు. కాని వాటిలో రెండు మూడింటిని మాత్రము నే నిచ్చట నడచుకొనవలసివలెను. మొదటిది ఆయనకు బ్రతిపది పరిపాలనా న్యాయమునందు పరిపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. కాబట్టి ఆతడు ఇంగ్లాండుదేశమునకేగి నచ్చట ఆంగ్లప్రముఖులలో మన దేశముయొక్క బీదస్థితిని బాగుగ బోధపడునట్లు వారికి నచ్చ చెప్పెను. దానికొరకై తా నహోరాత్రములు పాటుపడి, లెక్కలుచేసి, లెక్కలమూలకముగా మన దేశమునుండి ధనము ప్రవహింపజేయు ఇంగ్లాండుదేశమునకు పోవుచున్నదని చెప్పెను. ఆ లెక్కలనుబట్టి ఆంగ్లప్రముఖులు మన దేశము నా నాటికి తీసింపుచున్నదని తప్పుక యొప్పుకొనవలసి వచ్చినది. మనదేశములో గొప్పవారు వెక్కుబ్బందిగలరు గాని, దాదాభాయి నారోజివలె సంపద క్రమపడి ఆంగ్లప్రముఖులకు లెక్కల మూలకముగా నచ్చ చెప్పిన వారెవరును లేరు. మన దుష్టిని మనము పడుచున్న బాధలను మనము మనవి చేసుకొనకపోయిన, ఇంక ఆంగ్లోయిండియను లా మనవి చేసికొనునది? ఆంగ్లోయిండియను లందరును కూడ దుర్మార్గులుని చెప్పుటకు వీలులేదు. ఎందువల ననగా, వారిలో కూడ, 50 మేరీకాటును, 50 విలియము వెడ్డెరుబరను మొదలుగాగల ఆంగ్లోయిండియనులు, మన దేశముయొక్క రాజకీయ బానిసత్వమును చూచి, మిక్కిలిచింతిలి, బానిసదీ, మన దేశము నుద్ధరించుటకై మనకంటె నెక్కువగా ప్రయత్నములు సలిపియుండిరి. మన దేశనాయకులు వెక్కుబ్బందిగలరు గాని, వారిలో చాలమందికి మన దేశముయొక్క స్థితిగతులను తెలుపు లెక్కలు తెలియవు. దాదాభాయి నారోజి లెక్కలు చేసి మొత్తము మీద భారతీయవికి సంవత్సరము 1 - కి ఆదాయము 15 రూపములని ప్రపంచమున కంతటికిని లేటపరచెను. పిమ్మట కష్టక ప్రభువుగారు కూడ కొంచె మిందుగా లెక్కలుచేసి మూడు రు. 25-30 కు ఆదాయ ముందనని ధృవపరిచెను. ఈ లెక్కలవలననే మన ఆంగ్లప్రభువులు మన మాటలను నిరాకరించుటకు వీలులేక పోయినది. గోళ్లే మహాశయుడు గూడ ఈవిధముగనే దాదాభాయి నారోజియొద్ద లెక్కలు మొదలుగువాటిని నేర్చుకొనెను. కాబట్టి యి క ముందు మనదేశోద్ధారకు లందరును కూడ వర్తమనన్యాసములలో కాలము వృథావుచ్చుచునున్నచేసి మనదేశముయొక్క బీదస్థితిని ధృవపరచుటకు లెక్కలను బాగుగ నేర్చుకొని ప్రభుత్వము వారికి నివేదించవలయును. మనవిద్యార్థులు గూడ హిందూదేశ చారిత్రితో పాటుఅధిక కాత్రుమునుకూడ బాగుగ నేర్చుకొని మనదేశ పరిశ్రమలను పెం పొందించుటకు నూతన మార్గములను కనిపెట్టవలయును. న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు తాను సామ్రాజ్యకాసన సభ్యుడుగానున్నపుడు, గొప్పయువన్యాసకుడు కాకపోయినను తనయొక్క లెక్కలవలన ప్రభుత్వోద్యోగములందు భారతీయుల సంఖ్య నెక్కువగ నుండవలయునని కోరగా ప్రభుత్వమువారు ఆయన యొక్క తీర్మానమును అంగీకరించుట కంగీకరించిరి. మనకాసన సభ్యులు లెక్కలను నేర్చుకొనుటకు యత్నించక తేనిపోని తీర్మానముల కాసన సభగా నుపహరించి, ప్రభుత్వమువారు రెండు ప్రశ్నలడిగిన వెంటనే లెక్కలయి తమ తీర్మానమును రద్దుపరచెదరు. యా

విధముగ లెక్కలు తెలియకుండ దేశము నుద్ధరించుటకు యత్నించిన నిష్ఫలముగాక మానను.

ఇచ్చటి స్థితిగతులనుబట్టి చూడ మనదేశమున కవిరకాలములో కొంత స్వరాజ్యము ప్రాప్తించ గలదని తోచుచున్నది. కాబట్టి మనప్రజలందరూను కూడ స్వరాజ్య నిర్వాహణము నందు తమకు కావలసిన విద్యనంతయును ఇప్పుడే నేర్చుకొని స్వరాజ్యమును పొందుటకు సిద్ధపడవలయును. దాదాభాయి నారోజిగారి జీవితమునుండి నేర్చుకొనదగిన ముఖ్యంశము లెక్కలను బాగుగ నేర్చుకొనవలయునని తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఆతని చిత్రపటముకంటి ప్రతిదినమును మికండ్ల ఎదుటయుండి మిమ్ముల నుత్సాహపూరితల జేయుట యత్యవశ్యకము. దాదాభాయి నారోజియొక్క పాశీల్యము ఎంతయు గొనియాడదగియున్నది. ఆతని చరిత్ర ప్రతి మనుజుడును తప్పుక చదివితీరవలయును. మన దేశభివృద్ధి కతడు చేసిన స్వాధ్యాయ మింతలని చెప్పుటకు వీలు లేదు. మిక్కిలి బీదస్థితిలో నుండి చాల గొప్పస్థితికి కేవలము అంగీయొక్క తెలివితేటలవలనను, గొనిద్యా బలములవలనను రావలెగను. ఆతడు తన ప్రాణము పోవునంతవరకు కూడ లెక్కలు జీవితమును దేశభివృద్ధికి పాటుపడుటయందు భాగస్వామిని చెప్పుటలో అతిశయోక్తి ఏమి యును నుండదు. అని యుపన్యసించిన పిదప ఆయన చిత్రపటమును బహిర్గత పరచెను.

పిమ్మట ఆగ్రాసవాధికారిగారు గొప్ప వాక్యలములు చెప్పిన పిదప అగ్యతులకు, పి. సి. రే గారును పుష్కమాలాలంకృతులు గావించబడిరి. “వందేమాతరం” కట్టులతో సభ అంత్యమొనెడెను.

ఆంధ్ర దేశమున ఏజంట్లు కావలెను

ఆంధ్రదేశమున అక్కడక్కడ యుండు అనేక ముఖ్యకట్టెముల యందు బ్రాంచి స్టోర్స్ తెఱచి భాగస్థులనుచేర్చుట, సరకులకు ఆర్డరుతీసి పంపుట, సరకులను విక్రయించుట మున్నగుపనులు చేయవలసియుండును. వీటికి నెలసంబళ్ళములు గాని లేక కమిషన్ గాని యివ్వబడును. వైకము సెక్యూరిటీ గా కట్టవలెను. ఇతర నిబంధనలు వ్రాసి తెలుపబడును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెని

962 మిమెడే
బ్రాంచి: మధుగ. జీవనము.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము.

ఈ ఆత్మగర్వగ్రంథములో జర్మనీ - డి మోగవ్యస్తి, కనుకట్టు సభకట్టు, పునాదు ప్రచేతవిని, మోగవ్యస్తి, వేగము, హస్తానుకము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్రకాత్రము, భూతైక్యము, మంత్రములు, ఆమెరికావారిచిట్టచేకరిమామలు, విద్యుత్సంకేత దిక్కుగలవు. ఇంతేగాక మనముగొనియున్నచేయుట, కిరణములు, నీళ్లకై నడిచిపోవుట, నూరుడిచెట్టును కట్టె, మున్నగువారి సమాధియగుట, ఈనప్పును చిలుక యెత్తు, పట్టెచిని చేసి చూపించుట, మనముగొని చెంపి తిరిగి ప్రత్యేకము, కిరణము లేని తిరుకాయదేశ చూటలాడించుట, కిరణములను కట్టుకొని చూడకుండా కనువులచేర్చి చెప్పి, మున్నగువారిని, గజము యెత్తున గాలిలో మనముగొని విద్యుత్తును నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా నుండే విషయగలరు. డిక్టు సంపాదించుట కిది నులది పోక యున్నది. నెలకు పదిలకొలది ప్రత్యయము లున్నవి. ఈ నెడ్ల గ్రంథము అచ్చుపాఠము. దీని గ్రంథమును వి. పి. గ 15 రూపాయలకు అచ్చుపాఠము. పాఠాన్ని భావలకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వవలెను. పాఠాన్ని దారులనగా తమ ధనభావ్యతోకూడ రు. 4 లకు యీ క్రింది విలాసమునకు తీసుకొని మనముగొని విద్యుత్తును రిజవ్వుచు చేయించుకొనవలెను. (1918)

తెక్నికం కావలెను. (1938)

అన్ని తాలూకాలలో కట్టెల అలలో పుష్కమాలమును వృద్ధిచేయుటలకు యెంట్లు కావలెను. దీనిని లేక కమిషన్ గాని భారతముగా ఇవ్వవలెను. దీనిని తెలియ గొరువారు ఈ క్రింది విషయమును వ్రాసి తెలుపవలెను. పోస్టుభాగ్య నెలలకు రు. 4 లు కావలెను.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రూ.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశం గల గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	గజ్జికీ తైలము	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీతో పెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

కావలయును.

చన్న ఫురి రాజధానికంతకును సోలవీజంటులు కావలయును.

ఆటోపరస్థాన (రిజిస్టరు)



(490)

పరస్థానమును, వాని తాలూకు వస్తువులను అమ్మవలయును. చాల అద్భుతమైన సందాదించవలెను. ఈ వస్తువు లన్నియు ఈ రాజధానియందు ప్రతిగృహముందును వాడబడుచున్న యని, ఇతరకంపెనీ సరకులకంటెను కమీషనుకంటెను మేముచాల లాభముగ నిచ్చెదము. ధరలు మితిముగ నుండును. తక్షణము క్యాంపు సెక్యూరిటీతో దరఖాస్తులను పంపు కొనుడు.

ఈ క్షర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలోనే యుండవలయును.

The Parasthan Perfumery Co,
No. 1, Phydnie, Bombay, No 3.

ఆత్మజిజ్ఞాస

తెగిరమును విడచినతరువాత ఆత్మసితి.

జయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్మీర చర్య

గంధకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

చిన్న నెల చక్కని గ్రంథము పెల రూ. 0-8-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్మీరముఖము నొసంగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగ జేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవింద్,

ఆలంకరికా టౌన్ హాలు, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

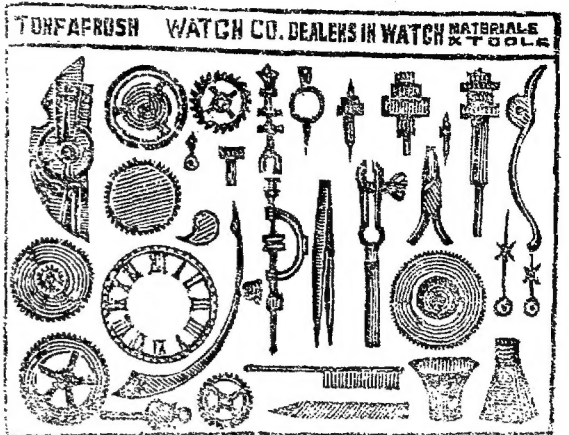
అమృతాంజనమును కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించినట్లు, అందువలనను. చంపులు చంపులుగ పంచబడిన రేకులు కోణములుగా నొప్పట్టి ఇనుకకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించినట్లు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నెలనా నాలోచించవలసినది. మీ సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి పంపిన చాచిన సామానులో నిరధరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
చాలి ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తాలపెట్టె నెం 555 రు,
మదరాసు

(పై కామ్యూజివ్ గోరునప్పుడు ఈ ప్రతికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

కృతలూగు

ఉచితముగా పంపబడును.



TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(821) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

దంత చూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముటలకు చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదర్శనము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము:- స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 (ఆరులశాలు)

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కిడు. మంట యుండదు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

801 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 524

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క; బర్మా, సిలీకా, మలియన్టీ, గోవా, ఫీజి, విరెండో, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీయింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిలము, శిలవాలము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాలము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునోప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపధక సేవచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 శాలము, మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి తెప్పించినట్లు బహుల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-1

12. సీసాలకొకసారి కొనిన 2-12-1

25. సీసాలకొకసారి కొనిన 5-0-1

సమస్తరోగములకు మార్గ ఆయుర్వేదిక సిద్ధాపధములు దొరకును.



కల్యాణము:- శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మదరాసు.